

Εισήγηση Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Θεσσαλονίκης την 1η μέρα του 2ημέρου εκδηλώσεων: Η πόλη πέρα από τις εκλογές

Εκδήλωση : “Δημόσιος χώρος ελεύθερος και κοινωνικός ή εξευγενισμένος και εμπορευματοποιημένος; Η εδαφικοποίηση των αντιστάσεων και η αξία των ελεύθερων κοινωνικών χωρών και των καταλήψεων”

Εισήγηση Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Θεσσαλονίκης

Η πραγματικότητα σήμερα μας βρίσκει όλες και όλους σε μία προσπάθεια να ισορροπήσουμε μεταξύ επιθυμίας για ζωή και προσπάθειας για επιβίωση. Με βασικές ανάγκες όπως στέγη, τροφή, υγεία και εκπαίδευση να γίνονται όλο και πιο απλησίαστες για την κοινωνική βάση, η συλλογικοποίηση αποκτά όλο και πιο ζωτική σημασία.

Οι συνεχείς ρυθμοί της καθημερινής ζωής, των συνεχόμενων υποχρεώσεων και της εργασίας, έχουν επιδράσει σε τεράστιο στην κοινωνική αποξένωση και την αδιαφορία. Η πόλη νοείται ως ένα συμβιβαστικό πεδίο αναγκαστικής αλληλεπίδρασης με τον διπλανό, από το οποίο προσπαθούμε κάθε φορά να αποδράσουμε με την πρώτη ευκαιρία. Το αποτέλεσμα είναι λυπηρό: το όποιο ενδιαφέρον έχουμε για καλή ζωή να μην εστιάζεται στο πώς θα φτιάξουμε την ζωή έστω λίγο πιο βιώσιμη αλλά στο πώς θα ξεφύγουμε ή θα βρούμε τρόπους να ξεχαστούμε από αυτή.

Τα ερωτήματα ωστόσο παραμένουν: Πώς θα καταφέρουμε να επιστρέψουμε σε έννοιες όπως η συλλογικότητα και η αλληλεγγύη, όταν το κράτος ως εγγυητής της κοινωνικής αναπαραγωγής προβάλλει

και προωθεί τον κανιβαλισμό και την ατομικότητα; Πώς θα

δώσουμε ξανά νόημα σε ζητήματα όπως αυτό του δημόσιου χώρου, αν αυτός δεν υπάρχει ή, στην καλύτερη των περιπτώσεων, υπάρχει αλλά δεν έχουμε πρόσβαση σε αυτόν; Παράλληλα, όμως, και κύρια, γιατί μας απασχολεί τόσο το ζήτημα των δημοσίων χώρων σε σχέση και με την πόλη; Ο δημόσιος χώρος ανέκαθεν αποτελούσε σημείο συνάντησης των πολλών,

ελεύθερης έκφρασης των από τα κάτω, πεδίο ζύμωσης και αλληλεπίδρασης. Αποτελούσε και αποτελεί, δηλαδή, χώρο όπου παράγεται πολιτική και σκέψη. Κυρίως, όμως, αποτελεί τον καρπό κάθε κοινωνικής αντίστασης και αμφισβήτησης των επιταγών της Κυριαρχίας. Θα πρέπει να αναρωτηθούμε, ωστόσο, εάν και κατά πόσο η σύγχρονη ζωή επιτρέπει την ύπαρξη του χαρακτήρα αυτού ή αν η ιδιώτευση έχει ριζώσει τόσο πολύ στη συλλογική συνείδηση, που πλέον θα πρέπει να προσεγγίσουμε το θέμα αυτό με νέους όρους.

Το ζήτημα του δημόσιου χώρου έρχεται σε άμεση σύνδεση με την αρχιτεκτονική, τη δομή και την λειτουργία των μεγαλουπόλεων στο σήμερα, καθώς στην ανάπτυξη του αστικού ιστού. Η οποιαδήποτε σκέψη για δημιουργία χώρων ελεύθερων και με κοινωνικό πρόσημο καίγεται στον βωμό του κέρδους και του τραπεζοκαθίσματος. Έτσι, ο Πολίτης -Κάτοικος λογίζεται πρώτα ως καταναλωτής/ρια και μετά ως ενεργό μέλος ενός συνόλου με κοινό γεωγραφικό, οικονομικό, κοινωνικό έδαφος. Γι' αυτό τον λόγο βλέπουμε όλο και πιο συχνά τις πλατείες, τα πάρκα, τους δρόμους κ.ο.κ να αποκτάνε έναν χαρακτήρα τελείως αποστειρωμένο και παράλληλα αρκετές φορές αφημένα στο έλεος του κάθε επιχειρηματία. Η χρησιμότητα και το νόημα του δημόσιου χώρου, έτσι όπως κατευθύνεται από την Εξουσία, δε νοείται παρά ως ένα πεδίο προς εκμετάλλευση, όπως τα κοινά αγαθά. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά με βάση το χρηματικό κέρδος και οτιδήποτε δεν μπορεί να αποδώσει ανάλογα ως προς αυτό είτε θα πρέπει να αναμορφωθεί είτε να απαξιωθεί πλήρως.

Η αναμόρφωση έχει να κάνει με την ανακατάταξη των αναγκών που δημιουργούνται γύρω από τον δημόσιο χώρο. Έννοιες και ανάγκες όπως η συνεύρεση, η κοινωνικοποίηση, η ελεύθερη πρόσβαση -

χωρίς αντίτιμο και με καθολική προσβασιμότητα- παραμερίζονται. Αντιθέτως, για τον δημόσιο χώρο προωθείται ένας χαρακτήρας που έχει να κάνει με το στιγμιαίο, π.χ ξεκούραση σε ένα παγκάκι μέσα στο συνεχές τρέξιμο της πόλης, αλλά και την απαγόρευση οποιασδήποτε εκδήλωσης παρεκκλίνει από τα standards της Εξουσίας και της Ελληνικής Αστυνομίας. Η φυσιογνωμία της πόλης, δηλαδή, αποκτά έναν χαρακτήρα εμπορευματοποιημένο και αποστειρωμένο, ελκυστικό μόνο για τους επισκέπτες της.

Μέσα σε αυτή τη συνθήκη υπάρχουν και αλληλοεπιδρούν οι καταλήψεις και οι ελεύθεροι κοινωνικοί χώροι. Όντες οργανισμοί δημιουργίας ενός διαφορετικού πολιτισμού, αυτού της αυτοοργάνωσης, της αλληλεγγύης, της κοινότητας, της διαρκούς αμφισβήτησης, αποτελούν παράλληλα έναν χώρο δημόσιο -ως προς την χρήση του- πέρα από το Κράτος και την Αγορά , ένα αυθεντικά δημόσιο πεδίο αλληλεπίδρασης και μπολιάσματος νοημάτων και αντίστασης στο υπάρχον. Για όλα αυτά θα μας μιλήσουν καλύτερα οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες που είμαστε σήμερα μαζί.

Από την μεριά μας, αν θα μπορούσαμε να προσφέρουμε κάτι παραπάνω με βάση και την εμπειρία μας από την συμμετοχή μας στους ελεύθερους κοινωνικούς χώρους και σε καταλήψεις είναι το κατά πόσο καταφέρνουν να μπολιαστούν με την κοινωνία και να βγούνε και πέρα από τους τοίχους του εγχειρήματος. Γιατί μπορεί να είναι μεν ανοιχτοί και όντως να δημιουργούν ένα πεδίο αμφισβήτησης, όμως συναντάται αρκετά συχνά η δυσκολία να γίνει ορατό αυτό στην κοινωνική και δημόσια σφαίρα. Δεν αρκεί ένας ελεύθερος κοινωνικός χώρος να είναι ανοιχτός και γεμάτος ζωή για να παράξει κοινωνικό νόημα και χρησιμότητα, παρότι αυτό αποτελεί και το μεγαλύτερο πεδίο αντίστασης στην κρατική καταστολή. Αλλά διαφαίνεται πως είναι αναγκαίο να υπάρχει συνεχώς στον δημόσιο χώρο, προπαγανδίζοντας τις θέσεις του και κάνοντας πολιτική. Με λίγα λόγια, δεν φτάνει να έρχεται μόνο η κοινωνία στους Ε.Κ.Χ.· πρέπει να βγούνε κι αυτοί προς την κοινωνία και να αλληλοεπιδράσουν στη δημόσια σφαίρα.

Ο δημόσιος χώρος δεν αναπλάθεται μόνος του, αντιθέτως φτιάχνει

τα νοήματα που του δίνονται. Κι αν δεν τα δημιουργήσουμε εμείς, τότε οι εταιρείες και το κράτος θα εξακολουθούν να έχουν το πάνω χέρι. Γι' αυτό επιλογή και στρατηγική μας είναι να κάνουμε όσα περισσότερα δρώμενα -πολιτικά και πολιτιστικά- γίνεται σε πάρκα και πλατείες, έτσι ώστε να δοθούν τα δικά μας χαρακτηριστικά και να παύσει η μονοτονία της κατανάλωσης και της αποστείρωσης. Να ξανααναρωτηθούμε τι σημαίνει να είσαι κάτοικος μιας πόλης και τι μπορεί να γίνει για να φουντώσει η αίσθηση της συλλογικοποίησης και της κοινότητας μέσα στις γειτονιές. Από τα πάρκα και τις πλατείες που μένουν γυμνές χωρίς δέντρα και δημόσιες βρύσες μέχρι τον διαρκή εξευγενισμό των γειτονιών μας που κάνουν την ζωή εκεί πλέον απλησίαστη, Να επιχειρήσουμε να δώσουμε πνοή και ζωή στις γειτονιές! Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης

Παρασκευή 06/10 19:30

Πλατεία Αγ. Γεωργίου (Ροτόντα)

« Δημόσιος χώρος ελεύθερος και κοινωνικός ή εξευγενισμένος και εμπορευματοποιημένος; Η εδαφικοποίηση των αντιστάσεων και η αξία των ελεύθερων κοινωνικών χωρών και των καταλήψεων »

- Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης
- Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος Σχολείο
- Κατάληψη Φάμπρικα Υφανέτ

Παρασκευή 13/10 19:30

Πλατεία Αγ. Γεωργίου (Ροτόντα)

« Ζούμε χειρότερα και κοστίζει περισσότερο: το ζήτημα του νερού, της στέγασης και της τροφής »

- Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης
- Κριτική στο σύγχρονο παραγωγικό μοντέλο και ποιότητα τροφής (Εισηγήσεις ερευνητριών)

Ανακοίνωση/Κάλεσμα της

Αντιεξουσιαστικής Κίνησης Θεσσαλονίκης για την εξέγερση στην Γαλλία

Ακούσαμε το τραγούδι της θάλασσας... και δεν μπορούμε πια να κοιμηθούμε

Μετά από λίγους μήνες και για ακόμη μια φορά μέσα στα τελευταία χρόνια το κράτος της Γαλλίας κλυδωνίζεται από τις εξεγερτικές δυναμικές της κοινωνίας που προσπαθήσει να επιβιώσει μέσα σ' αυτό. Συγκεκριμένα, την Δευτέρα δολοφονείται εν ψυχρώ 17χρονος νεαρός Αλγερινός, επειδή δεν υπάκουσε στις υποδείξεις της αστυνομίας με το αμάξι του.

Η βιντεοσκόπηση της δολοφονίας αυτής από τα κρατικά όργανα και η διάδοση των εικόνων αυτών ήταν που πυροδότησε την οργή στα λεγόμενα προάστια του Παρισιού και τις τοπικές περιοχές αλλά και σε άλλες πόλεις και γειτονιές της Γαλλίας, καθώς αυτή η αντιμετώπιση αποτελεί ένα καθημερινό φαινόμενο με δεκάδες παρόμοιες δολοφονίες τα τελευταία χρόνια. Είναι ενδεικτικό πως άμα δεν υπήρχε το βίντεο το Κράτος και η Αστυνομία θα είχε επιδοθεί, όπως κάνει συνήθως, σε έναν πόλεμο χαρακτήρα, προσδίδοντας χαρακτηριστικά μεγάλου εγκληματία στο νεκρό για να αντιστρέψει την κατάσταση με ψευδείς ισχυρισμούς, μία πάγια τακτική που συμβαίνει σε κάθε Κράτος.

Τα παράσιτα βγήκαν στους δρόμους

Τα στοιχεία συνεχώς αλλάζουν οπότε χονδρικά έχουμε χιλιάδες συλλήψεις, 2 ακόμα νεκρούς ανθρώπους, εκατοντάδες πλιάτσικα σε πολυεθνικές κι ένα φλεγόμενο αστικό τοπίο σε όλο και περισσότερες πόλεις μέσα σε ένα κλίμα ασταμάτητων διαδηλώσεων. Μπροστά σε όλη αυτή την κοινωνική δυναμική ο Μακρόν και ο κρατικός μηχανισμός απάντησε με ακόμη περισσότερη καταστολή, με τεθωρακισμένα στους δρόμους και πάνοπλους αστυνομικούς. Ενώ κατηγορήσε ευθέως τα social media για όσα γίνονται, που

παίζουν μεγάλο ρόλο στη διάδοσή της πληροφορίας, προαναγγέλλοντας μέτρα λογοκρισίας, αλλά και τους γονείς με την προσταγή να κρατούν τα παιδιά τους σπίτι.

Δεν είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει αυτό, αφού όπως προειπώθηκε πιο πάνω, τα γαλλικά Προάστια είναι ένα καζάνι που βράζει συνεχώς. Είναι εκεί, όπου επικρατούν πολύ πιο έντονα και ποικιλοτρόπως οι ταξικές και πολιτισμικές αντιθέσεις με αρκετές/ούς μετανάστ(ρι)ες να ζούνε στο περιθώριο της πόλης του Φωτός, όπως αντίστοιχα και σε άλλα μέρη, αντιμέτωποι/ες με συνεχείς φυλετικές διακρίσεις, στοχοποιήσεις και καταστολή στις γκετοποιημένες περιοχές της μητρόπολης που προσπαθούν να επιβιώσουν. Όπως δεν είναι η πρώτη φορά μέσα στα τελευταία χρόνια που η Αστυνομία δολοφονεί εν ψυχρώ με τον ίδιο τρόπο.

Αυτή τη φορά, όμως, απέναντι στην διαρκή καταπίεση η απάντηση στους δρόμους ξέφυγε από τα όρια των περιοχών αυτών και επεκτάθηκε με πολύ πιο δυναμικά και μαζικά χαρακτηριστικά μέσα στα αστικά κέντρα, με το Κράτος να χάνει τον έλεγχο στην στρατηγική πολέμου που εξασκεί και εφαρμόζει ενάντια στα διαμαρτυρόμενα κοινωνικά πλήθη εντός αστικού ιστού. Κι αυτή η δυναμική είναι που ξεδιπλώνει διαφορετικά χαρακτηριστικά, πέρα από τις αυταπάτες, την πόλωση, τα αδιέξοδα και τα ψευτοδιλλήματα που θέτουν συνεχώς οι κάλπες και η ψευδεπίγραφη αντιπροσωπευτική δημοκρατία, χωρίς κανένα απολύτως αντίκρισμα στη ζωή των από τα κάτω. Και τίποτα δεν μπορεί να κρατήσει πίσω την κοινωνική κίνηση της οργής, της συνεχόμενης αδικίας και των δυναμικών που απελευθερώνονται και αναδημιουργούνται μέσα από αυτήν.

Μπροστά σε όλα αυτά δεν θα μπορούσαμε παρά να κάνουμε το ελάχιστο από το μετερίζι μας. Να σταθούμε αλληλέγγυοι/ες με τα εξεγερμένα πλήθη στη Γαλλία και να αναρωτηθούμε και για ανάλογες περιπτώσεις στον ελλαδικό χώρο "Πόσοι Ναέλ δεν βιντεοσκοπήθηκαν;" Πόσοι/ες ξυλοκοποούνται ή δολοφονούνται στα χέρια του Κράτους χωρίς καμία Δικαιοσύνη.

Και οι δρόμοι αποτελούν σίγουρα τη δική μας φλόγα που φωνάζουν Δικαιοσύνη για όσους/ες έφυγαν από τις σφαίρες και την ρατσιστική μεταχείριση των ένστολων εντολέων του κρατικού μηχανισμού. Αυτό είναι το νήμα που μας ενώνει.

Δεν ξεχνάμε τον Νίκο Σαμπάνη και τον Κώστα Φραγκούλη που έπεσαν νεκροί από τις σφαίρες μπάτσων με την πλήρη συγκάλυψη όλου του συστήματος της Κυριαρχίας.

Συγκέντρωση αλληλεγγύης: Δευτέρα 03/07 στις 19:00, Γαλλικό

Προξενείο.

ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΘΑ ΠΕΡΙΣΣΕΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ/ΚΑΜΙΑ

Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης

Εισήγηση της Χειρονομίας Αντιεξουσιαστικής Κίνησης στην εκδήλωση «Δίκη της Χρυσής Αυγής, ακροδεξιά στροφή, εθνικισμός : τα σύγχρονα επίδικα του αντιφασιστικού κινήματος»

17 Ιουνίου 2023/ Εισήγηση της Χειρονομίας Αντιεξουσιαστικής Κίνησης στην εκδήλωση με τη Μάγδα Φύσσα, τον Στάθη Κ. και τη Χρύσα Λύκου στα πλαίσια του θουαντιεξουσιαστικού φεστιβάλ στα Γιάννενα με τίτλο «Δίκη της Χρυσής Αυγής, ακροδεξιά στροφή, εθνικισμός : τα σύγχρονα επίδικα του αντιφασιστικού κινήματος»

Πρώτο Σκέλος – Καταδίκη Χρυσής Αυγής

Ακόμα και πριν από την δολοφονία του Φύσσα και την μετέπειτα σύλληψη και καταδίκη της ΧΑ, η επικράτηση του αντιφασιστικού κινήματος στον δρόμο στα περισσότερα σημεία της χώρας απέναντι στους φασίστες ήταν κάτι πραγματικό, καθώς είχε καταφέρει να τους αποκλείσει από τον δημόσιο χώρο. Η δολοφονία του Παύλου ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι και συσπείρωσε πολύ κόσμο από το φάσμα της αριστεράς ως του α.α χώρου. Υπήρχαν τα κατάλληλα αντανakλαστικά και η αντίδραση που απαιτούσε η κατάσταση. Η παράλληλη πίεση του κινήματος πέρα από τον δρόμο, να πιέσει και στην θεσμική καταδίκη της ΧΑ, στηρίζοντας τον δύσκολο δικαστικό αγώνα που ξεκινούσε, αποδείχθηκε σωστή. Όπως φάνηκε και την ημέρα καταδίκης τους, η μεγαλειώδης συγκέντρωση έξω από το εφετείο συσπείρωσε επιπλέον κόσμο, ο οποίος θεωρεί

σημαντικές τις δικαστικές αποφάσεις και κατόρθωσε να μπουκώσει στη φυλακή κορυφαία στελέχη της ΧΑ. Η καταδίκη, της απέσπασε κρατικές χρηματοδοτήσεις και γενικά την κρατική αβάντα που είχε ως εκλεγμένο κόμμα. Πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς γενικά τέτοιου τύπου φασιστικές οργανώσεις χρησιμοποιούν τους κρατικούς θεσμούς και παροχές προκειμένου να πάρουν δύναμη και να εδραιωθούν. Αυτό αποδεικνύεται και απ' το γεγονός ότι η ΧΑ όσο παρέμενε μια καθαρά ναζιστική συμμορία χωρίς το προσωπείο πολιτικού κόμματος, ήταν περιθωριοποιημένη από όλους και δρούσε αποκλειστικά νύχτα. Η συμμετοχή τους στις εκλογές και η ένταξή τους στη βουλή ήταν το μεγαλύτερό τους άνοιγμα. Με την καταδίκη της, επίσης, ουσιαστικά εδραιώθηκε και στις συνειδήσεις της κοινωνίας ως μια εγκληματική οργάνωση και ταυτόχρονα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας και ιδίως νεολαίας εγκόλπωσε συνθήματα όπως «ο Πάυλος ζει τσακίστε τους ναζί, οι ναζί στη φυλακή κλπ κλπ.».

Το κράτος και το λεγόμενο «δημοκρατικό τόξο» αναγκάστηκε να μαζέψει και να στραφεί ενάντια στους φασίστες, ενώ είναι κοινώς αντιληπτό πως μέχρι εκείνη τη στιγμή τους σιγόνταρε έως και τους στήριζε. Οι δημοκρατικές δυνάμεις θεώρησαν την ΧΑ επικίνδυνη όταν ένιωσαν ότι πλέον δεν μπορούν να την ελέγχουν. Ιστορική εμπειρία που έχουμε, άλλωστε και από το Β' Παγκόσμιο, καθώς οι Σύμμαχοι αντιμετώπισαν τους ναζί όταν επιτέθηκαν στους ίδιους και όχι όταν διαπράττανε εγκλήματα κατά Ρομά, Εβραίων κλπ. Με παρόμοιο τρόπο κινήθηκαν και τα ΜΜΕ όπου μέχρι εκείνη τη στιγμή, τους είχαν καλεσμένους στις εκπομπές τους, ώστε να ξεδιπλώνουν τον λόγο και την επιχειρηματολογία τους, αλλά ξαφνικά, μετά την δολοφονία Φύσσα θυμήθηκαν να ανασύρουν έναν μεγάλο όγκο αρχειακού υλικού που απεικόνιζε τις ναζιστικές καταβολές και πρακτικές της οργάνωσης, τις τελετές, τα πογκρόμ κλπ. Το ίδιο και οι μπάτσοι, που χρόνια τους συνόδευαν στον δρόμο, οι οποίοι μέσα σ' ένα βράδυ εμφάνισαν ολόκληρους τόμους δικογραφίας, αποδεικνύοντας ότι μέχρι εκείνη τη στιγμή γνώριζαν πολύ καλά, απλώς κάναν τα στραβά μάτια για τους φίλους τους.

Αναλύοντας την τότε εποχή, της άνθισης της νεοναζιστικής δράσης, είναι σημαντικό να αναφερθούμε στον ανθρωπότυπο του χρυσαυγίτη, που γεννήθηκε στους δρόμους της ελληνικής κοινωνίας και μάλιστα σε πιο λαϊκές και φτωχές γειτονιές. Μια μερίδα καταπιεζόμενων ανθρώπων, που μέσω της ΧΑ δεν εκδήλωναν απλώς την δυσφορία τους για το πολιτικό σύστημα, την κρίση,

την λιτότητα κλπ, αλλά εντάσσονταν ενεργά στην οργάνωση. Με τον ρατσιστικό και απλοϊκό λόγο της, η ΧΑ κατάφερε μικροαστοί και εργάτες να ξυρίσουν τα κεφάλια τους, να βάλουν μαύρα και να οργανωθούν στην γειτονιά τους, ώστε να την καθαρίσουν από τους «εχθρούς» τους. Παρότι υπήρχε πειθαρχία και απόλυτη πίστη στον αρχηγό, τα υποκείμενα αυτά απέκτησαν ενεργητικό ρόλο και αυτενέργεια, βγήκαν στις γειτονιές με δράσεις, οργανώθηκαν σε γραφεία. Αυτό αποτελεί την μεγάλη νίκη της ΧΑ, αυτό που της έδωσε κοινωνική συναίνεση και συμμετοχή.

Κοιτώντας, όμως, την περίοδο που συνέβη η άνοδος τη ΧΑ, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι από την μια στιγμή στην άλλη η ελληνική κοινωνία αφομοίωσε την ακροδεξιά ιδεολογία και τον ρατσισμό. Με δικτατορίες, ταγματασφαλίτες, πραξικοπήματα και δολοφονίες το ελληνικό κράτος ανέκαθεν φλέρταρε με την ακροδεξιά. Κάποια χρόνια πριν ξεκινήσει το προσφυγικό, αποδέκτες του ρατσιστικού οχετού ήταν μετανάστες άλλων εθνικοτήτων, όπως πχ Αλβανοί. Χρειάστηκε αρκετός καιρός για να αφομοιωθούν από την ελληνική κοινωνία, ή για την ακρίβεια για να βρεθεί κάποιος καινούργιος εχθρός και μάλιστα ακόμα πιο «ξένος» και «διαφορετικός». Ας μην ξεχνάμε ότι την περίοδο του 2010-2012, όσο η ΧΑ ανέβαινε, η ΝΔ με τον Σαμαρά άρχισε να στελεχώνεται από βαθιά ακροδεξιά πολιτικά πρόσωπα, όπως ο Άδωνις και ο Βορίδης. Ο τότε υπουργός δημοσιότητας τάξης Ν. Δένδιας είχε ξεκινήσει έναν επικοινωνιακό και πρακτικό πόλεμο στους μετανάστες, με εμπρηστικές δηλώσεις εναντίον τους και τις περίφημες επιχειρήσεις σκούπα.

Η ΧΑ όμως, πρωταγωνίστησε και άφησε πίσω της σημαντική κληρονομιά. Κανονικοποίησε πολλά πράγματα στον δημόσιο λόγο (όπως θα δουμε και παρακάτω), άφησε στελέχη της στην φυλακή, με δυνατότητα όμως να συνεχίσουν το έργο τους και την απεύθυνση στις σφαίρες επιρροής της. **Η καταδίκη της ΧΑ, όχι μόνο δεν σκότωσε τον «χρυσουγιτισμό», αλλά δίνει και μια ιστορική εμπειρία στα νεότερα στελέχη να αποφύγουν λάθη του παρελθόντος και να αναδυθούν ξανά.**

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι στο αντιφασιστικό κίνημα της περιόδου πρωταγωνιστικό ρόλο έπαιξε ο αντιεξουσιαστικός χώρος. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, ο ΕΚΧ Φαβέλα, ένας χώρος ο οποίος άνοιξε στον Πειραιά, πυρήνα των χρυσαυγιτών, σε μια προσπάθεια να μην αφήσει την γειτονιά στα χέρια τους, και ύστερα από επίθεση που δέχθηκε κατάφερε να μαζέψει πορεία 1500 ατόμων στο κέντρο του Πειραιά. Άλλωστε, από τότε μέχρι και σήμερα στην παραμικρή προσπάθεια να βγουν ξανά στους δρόμους, το αντιφασιστικό κίνημα είναι πάντα εκεί με εμφαντική παρουσία.

Δεύτερο σκέλος – Ρατσισμός

Όπως είπαμε και παραπάνω, **μπορεί το τσάκισμα της ΧΑ στον δρόμο και η καταδίκη της να ήταν μεγάλη νίκη, ωστόσο σε καμία περίπτωση δεν έχουμε ξεμπερδέψει με τους φασίστες.** Η παρακαταθήκη που άφησε η ΧΑ στον δημόσιο λόγο είναι άξια σημασίας. Πριν από 10-15 χρόνια, όταν στελέχη της ΧΑ έβγαιναν στα κανάλια ή στη βουλή και έλεγαν πως όποιος περνάει λαθραία τα σύνορα πρέπει να πνίγεται στην θάλασσα ή να πυροβολείται στον Έβρο, ενδεχομένως ένας μέρος της κοινής γνώμης και μεγαλοδημοσιογράφοι δήθεν να κοκκίνιζαν και να σοκαρίζονταν. **Στην σημερινή εποχή, αυτές οι ιδέες όχι μόνο είναι αποδεκτές, αλλά είναι η σταθερή και επίσημη στάση του κράτους.** Η συζήτηση για το φαραωνικό φράχτη του Έβρου συζητιέται από όλες τις δημοκρατικές πλευρές και με τις υποτιθέμενες αριστερές συνιστώσες, τύπου Σύριζα, να έχουνε εναρμονιστεί και να καμαρώνουν πλήρως. Η φωτογραφία της ΠτΔ μπροστά από τον φράχτη υποδηλώνει αυτό ακριβώς το πράγμα συμβολικά, την υιοθέτηση δηλαδή της ρατσιστικής βαρβαρότητας, καθαρά και νηφάλια από την κορυφή του δημοκρατικού τόξου.

Έτσι, ο φράχτης του Έβρου εξυπηρετεί κυρίως συμβολικά, παρά πρακτικά, αφού όταν κάποιος είναι πρόσφυγας και πίσω του έχει πόλεμο και θάνατο, δεν έχει παρά να πάει μπροστά, είτε έχει 2 μέτρα τοίχο, είτε 10, είτε έχει ένα ολόκληρο πέλαγος. Ο φράχτης δεν πρόκειται να σταματήσει την προσφυγική ροή, ενισχύει όμως το αφήγημα ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε κίνδυνο από ξένη απειλή και σπέρνει ακόμα περισσότερο την ανασφάλεια στην κοινωνία. Ταυτόχρονα, σπρώχνει τους μετανάστες να έρθουν από τα θαλάσσια σύνορα, όπου η απώθησή τους είναι ευκολότερη (pushbacks). Συμβάλλοντας, έτσι, στην Μεσόγειο-νεκροταφείο. Παράλληλα, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα τάγματα εφόδου της ΧΑ που εφορμούσαν για να καθαρίσουν τις γειτονιές από τους ξένους, πλέον δεν είναι και τόσο απαραίτητα, καθώς δυνάμεις του ελληνικού κράτους (μπάτσοι, λιμενικοί, στρατός) λειτουργούν με παρόμοιες τακτικές, με επαναπροωθήσεις και επιχειρήσεις σκούπα. Άρα, όσα «παράσιτα» πέρασαν ζωντανοί τα σύνορα, στοιβάζονται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης μακριά από τις γειτονιές και τις πόλεις μας.

Η επίσημη κρατική πολιτική που εφαρμόζεται και συζητιέται προεκλογικά ρητά και χωρίς κανένα αντίλογο, είναι μια ονειρώξη των φασιστών. Το μεταναστευτικό και η αντιμετώπισή του από πολιτικό σύστημα και media, είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα της ακροδεξιάς στροφής του κυρίαρχου πολιτικού λόγου.

Είδαμε λοιπόν, στην αρχή του προσφυγικού, το (2015), να προβάλλεται η αλληλεγγύη, η διάσωση παιδιών, οι γιαγιάδες με τα προσφυγάκια, η φιλόξενη Ελλάδα και Ευρώπη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι φασίστες με τις πράξεις και το λόγο τους κέρδισαν έδαφος με αποτέλεσμα, αν δεν τους δοθεί λόγος πλέον για να τα πουν οι ίδιοι στα κανάλια ή στη βουλή, τα λένε και τα κάνουν οι υπόλοιποι, ενώ η κοινωνική βάση, εκπαιδευμένη από το ρατσιστικό δηλητήριο, χαίρεται και ψηφίζει.

Τρίτο σκέλος – η νέα ακροδεξιά

Εκτός, ή μάλλον διαμέσου της ακροδεξιάς στροφής στο δημόσιο λόγο αποτυπώνεται μια δεξιά στροφή στο πολιτικό σύστημα παγκοσμίως και ιδίως στην Ευρώπη. Τα ακροδεξιά μορφώματα εξελίσσονται, χρησιμοποιούν άριστα τα μέσα της εποχής (SM) όπου με απλοϊκό, συνθηματικό και γεμάτο μίσος λόγο απευθύνονται σε εκατομμύρια κόσμο και κυρίως σε νεολαία. Κατορθώνουν να εκπροσωπούν κάτι αντισυστημικό, την ίδια ώρα που είναι βαθιά γρανάζια του συστήματος. Αυτό γίνεται κυρίως επειδή, όντας αποκλεισμένοι από τον δημόσιο χώρο, εκεί που τα

νοήματα, ο λόγος και η πράξη ζουν και πεθαίνουν, καταλήγουν να δημιουργούν πλαστές εικόνες στον ψηφιακό κόσμο. Εκμεταλλευόμενοι τα SM απευθύνονται κυρίως συναισθηματικά στον κόσμο ποντάροντας πάνω στον φόβο και την ανασφάλεια που γεννά η πραγματικότητα και καταφέρνουν να αναπαράγονται με κάθε τρόπο, να παίρνουν μεγάλα εκλογικά ποσοστά ακόμα και να κυβερνούν.

Είδαμε ότι στην Ελλάδα δεν καταφέρνουν να οργανώσουν και να στήσουν κάτι σε δημόσιο χώρο και στο δρόμο, όχι μόνο λόγω της απουσίας τη ΧΑ, αλλά και γιατί ο λόγος και τα νοήματα που παράγουν δεν μπορούν να σταθούν εκεί. Ωστόσο, μέσα από SM κερδίζουν κόσμο και παρότι δεν τον οργανώνουν, τον αποβλακώνουν, τον ποτίζουν συνεχώς δηλητήριο και τον διαμορφώνουν ως τον χρήσιμο ηλίθιο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν όποτε αποφασίσουν να εξέλθουν στον δημόσιο χώρο. **Σε διαφορά με τον ανθρωπότυπο της ΧΑ, το κοινό των νεοφασιστών δεν είναι ούτε ακτιβίστικο ούτε οργανωμένο, αλλά δεν είναι λιγότερο επικίνδυνο, καθώς διαμορφώνει ψυχοσύνθεση αντισυστημικότητας και σε επόμενες εκρήξεις της κοινωνίας, σε επόμενες κρίσεις του συστήματος, ο δρόμος τους περιμένει.** Παράδειγμα προς ανάλυση είναι το Μακεδονικό που απασχολεί χρόνια τα βαθιά συντηρητικά κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας που μέσα από τους τρόπους οργάνωσής τους (εκκλησία, μοναστήρια, σύλλογοι μακεδονομάχων κλπ) αλλά και με παρουσία στα SM και μέσα από ιντερνετικά καλέσματα έβγαλαν πολύ κόσμο στον δρόμο.

Επομένως, ο αποκλεισμός των φασιστών από τον δημόσιο χώρο, τους οδηγεί σε μεταστροφή του οργανωτικού μοντέλου ή μάλλον σε μια μειωμένη οργανωτική ισχύ μεν, αλλά σε μια ισχυρή ψηφιακή παρουσία που χρειάζεται προσοχή και επαγρύπνηση από μεριάς μας για το πότε θα επιχειρήσει να μεταφερθεί στον δρόμο.

Το μέγεθος της ακροδεξιάς στροφής πάντως μπορεί να αποτυπωθεί και με τα πρόσφατα εκλογικά αποτελέσματα. Πέρα από την ισχυροποίηση της ΝΔ, η οποία στην διακυβέρνησή της υιοθέτησε ακροδεξιά δόγματα και τα μετουσίωσε σε υπεύθυνη και σοβαρή κρατική πολιτική, μορφώματα σαν το κόμμα του Βελόπουλου, το κόμμα ΝΙΚΗ, το κόμμα Σπαρτιάτες που στήριξε ο Κασιδιάρης μέσα από τη φυλακή και άλλες ακροδεξιές παρατάξεις πήραν πολύ μεγαλύτερα ποσοστά από τις αριστερές δυνάμεις. Χωρίς να βγουν στον δημόσιο χώρο, όπως αντίστοιχα κάνουν δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Μάλιστα η ΝΔ, για

ανταγωνιστικούς λόγους έκοψε τον Κασιδιάρη και άλλους που αναμένονταν να είχαν μεγάλα ποσοστά, χωρίς όμως να κατορθώσει να τους εμποδίσει να αποτυπώσουν την επιρροή τους με άλλες μεθόδους, όπως αυτή που αναφέρθηκε παραπάνω. Ακόμα, κόμματα όπως της Κωνσταντοπούλου, κάνουν την ίδια στροφή, μιλώντας για πατρίδες, σύνορα κλπ με απόλυτη φυσικότητα. Ακόμα και τα κόμματα της αριστεράς δεν βγάζουν απ' την ατζέντα τους ζητήματα όπως το έθνος, η πατρίδα και τα σύνορα. Χαρακτηριστικές και οι δηλώσεις Τσίπρα στην Δεθ, για αξιοποίηση των μεταναστών στα χωράφια και το κλείσιμο του ματιού στους πρώην ψηφοφόρους της ΧΑ. **Το Εθνικιστικό περιεχόμενο αναδύεται στο μεγαλύτερο μέρος του πολιτικού συστήματος σε όλη την Ευρώπη.** Σε ένα πλαίσιο αυτοκριτικής, είναι έλλειψη δικιά μας και της αριστεράς να προσεγγίσουμε αυτόν τον κόσμο. Είναι αλήθεια ότι ο ξύλινος λόγος που συντηρούμε αρκετές φορές, αδυνατεί να γεφυρώσει το χάσμα και να αγγίξει τον μέσο άνθρωπο και ταυτόχρονα φαίνεται σαν να υστερούμε σε επιθετικότητα και αμεσότητα κατά κάποιο τρόπο σε σχέση με τους ακροδεξιούς.

Τέταρτο σκέλος – μία μικρή αναφορά στην περιοχή της Ηπείρου

Αναφερόμενοι και στην τοπική διάσταση της ακροδεξιάς στην πόλη μας και στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου, τόσο η ΧΑ όσο και οποιαδήποτε οργανωμένη παρουσία των φασιστών αποτράπηκε τόσο από το αντιφασιστικό κίνημα, όσο και λόγω μιας αντιφασιστικής ιστορικής μνήμης της περιοχής που καταφέρνει να διατηρηθεί. Χωριά σαν τους Λιγκιάδες που κάρηκαν ολοσχερώς από τους ναζί, αλλά και εγκλήματα τους σε βάρος της εβραϊκής κοινότητας της πόλης διατηρούν την σημασία τους. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι στα Γιάννενα εξελέγη ο πρώτος εβραίος δήμαρχος στην ιστορία της Ελλάδας. Η ακροδεξιά στην περιοχή εκφράζεται κυρίως μέσα από την Εκκλησία (μητρόπολη Κόνιτσας, Ιωαννίνων και παραθρησκευτικές ομάδες κλπ) που έχει ανά καιρούς προσπαθήσει να βάλει στον δημόσιο διάλογο σκοταδιστικό και εθνικιστικό περιεχόμενο (εκτρώσεις, συνεπιμέλεια, μακεδονικό), καθώς και από εθνικιστικούς κύκλους, οι οποίοι δρουν στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου προσπαθώντας να σπείρουν εθνικιστικό και αλυτρωτικό δηλητήριο (βλ. Κατσιφας). Σίγουρα αποτελεί νίκη για το δικό μας κίνημα ότι διάφορες εκδηλώσεις που έχουν προσπαθήσει να οργανώσουν αυτοί οι ακροδεξιοί κύκλοι, στην πλειονότητά τους καταλήγουν να ακυρώνονται ύστερα από αντιδράσεις του κόσμου.

Πέμπτο Σκέλος – Προταγματικό

Αρχικά, πρέπει να κατανοήσουμε, προκειμένου να μην απογοητευόμαστε εύκολα, πως το δικό μας έργο και η δικιά μας συσπείρωση είναι εκ φύσεως πιο δύσκολη σε σχέση με των φασιστών. Πρώτον, γιατί εμείς δεν θέλουμε να πούμε, ούτε και λέμε ψέματα στον κόσμο για το ποιοι είμαστε και για τι αγωνιζόμαστε. Αυτοί πλασάρονται ως πατριώτες ή εθνικιστές και αντισυστημικοί, ενώ στην πραγματικότητα είναι νεοναζί και βαθιά χωμένοι στο σύστημα. Δεύτερον, οι λύσεις και τα προτάγματά μας αποφέρουν πολύ δυσκολότερα καρπούς. Η μάχη ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες ζωής μας είναι κάτι πολύ πιο απαιτητικό και περίπλοκο από το να στραφείς ενάντια στον μετανάστη διπλανό σου και να τον θεωρήσεις υπεύθυνο για την υποβάθμιση της ζωής σου.

Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να καταλάβουμε, πως πέρα από τις ενδεχόμενες αντιφασιστικές συγκρούσεις και τα κυνήγια φασιστών, η υπόλοιπη δουλειά που μας αναλογεί, είναι η λεγόμενη «δουλειά του μυρμηγκιού». Η παραγωγή αντιφασιστικού λόγου και η διακίνησή του, οι εκδηλώσεις και συζητήσεις και η συνεχής παρέμβαση στον δημόσιο χώρο στενεύουν τον κλοιό γύρω τους και άρα κρίνονται απαραίτητα. Έτσι, αφενός απευθυνόμαστε με στόχο την ενημέρωση και την «διαπαιδαγώγηση των παραπληροφορημένων μαζών», αφετέρου προσπαθούμε να ενεργοποιήσουμε ανθρώπους, οι οποίοι ούτως ή άλλως φέρουν μια αντίφα παιδεία. Από οπαδούς διαφόρων ομάδων που έχουν αντίφα ταυτότητα και παρεμβαίνουν με τέτοιο λόγο στο γήπεδο, μέχρι άτομα που ως ακροατές είναι ευαισθητοποιημένοι γύρω από το

ζήτημα. Δεν είναι λίγες οι συναυλίες που το κοινό φωνάζει αντιφασιστικά συνθήματα, δεν είναι λίγοι αυτοί που κυκλοφορούν με αντίφα μπλουζάκια, δεν είναι λίγος ο κόσμος που αυθόρμητα έβαλε πλάτη τα προηγούμενα χρόνια ώστε να χάσουν οι φασίστες την κοινωνική τους γείωση.

Η επιτυχία αυτής της προσπάθειας επιφέρει διπλό κέρδος. Από τη μια ενισχύεται ο αντιφασιστικός αγώνας, από την άλλη, βλέποντας την σχέση φασιστών-κράτους, όπου υπάρχει αμφίδρομο αλισβερίσι και με τους φασίστες να αποτελούν το μακρύ χέρι του κράτους και τα αγαπημένα τους παιδιά, η δικιά μας στάση και συσπείρωση ως αντιφασίστες είναι αναγκαίο να αποτελέσει κομμάτι ενός ευρύτερου αντιεξουσιαστικού αγώνα. Με λίγα λόγια, **να δώσουμε ένα βαθύτερο περιεχόμενο στην έννοια αντίφα. Να στραφεί συνολικά ενάντια στον κόσμο της εξουσίας και να αποτελέσει μια στάση ζωής με αξίες όπως η αλληλεγγύη, η αλληλοβοήθεια και γενικότερη η οργάνωση κόντρα στην υποβάθμιση των ζώων μας.**

Επιπλέον, όπως έχει αποδείξει το πρόσφατο παρελθόν, οι δικαστικές μάχες δεν είναι κάτι ασήμαντο. Η καταδίκη της ΧΑ δεν έλυσε το πρόβλημα, αλλά έβαλε ένα σημαντικό φρένο. Το γεγονός ότι σταμάτησαν οι σφαγές μεταναστών, έστω για κάποια χρόνια, δεν είναι άνευ σημασίας. Είναι και αυτός ένας τρόπος να στενέψουμε τον κλοιό γύρω τους. Θεωρούμε ότι η παρουσία μας έξω από τα δικαστήρια, σε κάθε δίκη φασιστών, είναι αναγκαία για να νιώθουν ότι τίποτα δεν περνάει απαρατήρητο και να τους γίνεται αισθητό ότι τα αντιφασιστικά μας αντανεκλαστικά λειτουργούν. Ταυτόχρονα πιέζουμε την αστική δικαιοσύνη να τους καταδικάσει, όσο εμείς ανυποχώρητα περιφρουρούμε το δημόσιο χώρο.

Τέλος, κρίνουμε εξίσου σημαντικό με όλα τα παραπάνω, όπου εμφανίζονται οι ίδιοι στον δημόσιο χώρο πως είναι καθήκον δικό μας και καθενός που ταυτίζεται με την αντιφασιστική κουλτούρα, να παρεμβαίνουμε και να τους τσακίζουμε. Κανένας εφησυχασμός. Στην παραμικρή προσπάθεια να βγουν ξανά στους δρόμους θα είμαστε εκεί. Σε όποια γειτονιά εμφανίζονται αφίσες, τρικάκια ή συνθήματα και σύμβολα στους τοίχους, εμείς θα τα εξαφανίζουμε μέχρι να εξαφανίσουμε και τους ίδιους από παντού

Χειρονομία Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Κείμενο/κάλεσμα του ελεύθερου κοινωνικού χώρου «αλτάι» για τους από τα κάτω, για την κοινωνία, για την ίδια τη ζωή

Αλτάι, ένα ταξίδι χωρίς αρχή και τέλος. Δίχως περιφραγμένα αφηγήματα, δεισιδαιμονίες και ιδεολογικές κατασκευές. Κάτω από τα σύννεφα, στην εμπειρία του ανοικτού, εκεί που όλα παίζονται και θα παιχτούν. Ένα σκίρτημα χαράς χωρίς μεσολάβηση, μια δράση χωρίς θέαμα. Όλα τα άλλα είναι Κράτος.

Εδώ στα Εξάρχεια, στο μητροπολιτικό κέντρο, στη γειτονιά του κόσμου. Μια γειτονιά γνώριμη για μας μέσα από την δεκαπενταετή ζωή μας στο ιστορικό «Nosotros». Μια γειτονιά με πολύμορφα και πολυεπίπεδα υποκείμενα, που παρήγε και παράγει ιστορία, ποίηση, λογοτεχνία και πολιτική. Αυτός είναι ο λόγος που αυτή η γειτονιά δέχεται σήμερα την επίθεση της καθεστωτικής πολεοδομίας με μετρό, αναπλάσεις και με μια εκτεταμένη αστυνομικρατία. Στόχος ο τεμαχισμός και η διάλυση του δημόσιου χώρου και η ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών σχέσεων.

Ο Ε.Κ.Χ. είναι το έδαφος που μας εισάγει στον δημόσιο χώρο. Εκεί που κάθε μέρα διεξάγονται οι εμφύλιοι για το νόημα της ζωής σε όλα τα επίπεδα. Εκεί που το άτομο, τα κοινωνικά στρώματα, οι τάξεις αναμετρούνται για την ίδια την ύπαρξη, αλλά και την προοπτική τους, εκεί που η σύγκρουση αξιών και σημασιών καθορίζει τον χρόνο, την ελευθερία, την ίδια τη ζωή.

Μέσα στις σημερινές συνθήκες, οι ελεύθεροι κοινωνικοί χώροι μπορούν να αναδείξουν το συλλογικό με νέους όρους, ώστε αυτό να γίνει ανάχωμα όχι μόνο απέναντι στην γενική εξατομίκευση, αλλά και στη διαρκή επέκταση της ιδιωτικοποιημένης και φιλελευθεροποιημένης πρακτικής ακόμη και σε κάθε τι εναλλακτικό που θέλει να παρουσιάζεται με

ριζοσπαστικό/ανατρεπτικό πρόσημο. Η προοπτική είναι οι Ε.Κ.Χ να αποτελέσουν ένα εμπράγματο κυτταρικό παράδειγμα της μικρής αυτόνομης κοινότητας.

Η ίδρυση τέτοιων κέντρων είναι την ίδια στιγμή μια πολιτική επιλογή, μια στρατηγική για τη νίκη του κόσμου μας, χαράσσοντας την όλο και μεγαλύτερη διεύρυνση του ζωτικού μας χώρου και της δύναμης της κοινωνίας απέναντι στο κράτος και το κεφάλαιο. Ως απαραίτητο πρώτο βήμα αυτής της στρατηγικής είναι η εδαφικοποίηση των αγώνων μας μαζί με την κοινωνία μέσα από τη δημιουργία και δικτύωση κοινοτήτων και κοινών σε αντιπαράθεση με το υπάρχον. Εκεί όπου θα σφυρηλατηθεί η ενότητα των καταπιεσμένων, η σχέση μεταναστριών/ών με ντόπιους, ώστε μέσα από την αλληλεπίδραση να έρθει κοντά η δυτική με τη μη-δυτική σκέψη και πρακτική, από ανθρώπους που αγωνίζονται καθημερινά ενάντια στο σύστημα της κυριαρχίας σε όλα τα επίπεδα, από το πιο απλό έως το πιο σύνθετο.

Η ονοματοδοσία του χώρου προήλθε από το γλυπτό γεράκι που σκεπάζει με τα φτερά του το κοινωνικό μας κέντρο. Το «αλτάι» είναι εμπνευσμένο από το ομώνυμο έργο της συγγραφικής κολεκτίβας Wu-Ming (a.k.a. Luther Blisset) που πάντα μας παρότρυναν να απαλλαγούμε μια και καλή από τη λογική του *individuum* και να οδηγηθούμε προς μια κουλτούρα του *condividuum*. Αυτή λοιπόν, η υβριδική ράτσα γερακιού, στο εν λόγω πόνημα παρουσιάζεται ως σύμβολο της συνεύρεσης των πολιτισμών, μα και της ισότιμης αλληλεπίδρασης ως μέσου για την υπέρβαση των δυνατοτήτων του ατομικού και την εκτίναξη σε κάτι σπουδαιότερο, προσδοκά αυτό ακριβώς, να προετοιμάσει και να προεικονίσει το διευρυμένο τώρα ευρισκόμενο πάντα σε κατάσταση αναμονής.

Ανοίγουμε ένα νέο κοινωνικό κέντρο για τη έξοδό μας στον δημόσιο χώρο και ταυτόχρονα επιθυμούμε να δημιουργήσουμε έναν κοινό τόπο διαρκούς συνεύρεσης, διαβούλευσης και διάδρασης με όλες, όλους, όλ@.

Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος «αλτάι»

Αντιεξουσιαστική Κίνηση – ΕΚΛΟΓΕΣ 2023: Επιστροφή στα βασικά επίδικα

Στις εκλογές που έπονται δεν υπάρχει κανένα στοιχείο πολιτικής και κομματικής αντιπαράθεσης, παρά μόνο αυτή για τη νομή της κυβερνητικής εξουσίας ξεμαγεμένη από κάθε μικρή ή μεγάλη υπόσχεση/αυταπάτη.

Στρατηγικό κέντρο αυτής της υπόσχεσης ήταν και είναι η κρατική διαχείριση-κυβερνησιμότητα, επενδεδυμένη πάντα με εξωραϊστικά αφηγήματα. “Αποχουντοποίηση”, αλλαγή και κοινωνικό κράτος, εκσυγχρονιστικό κράτος και ανάπτυξη, επανίδρυση του κράτους, “λεφτά υπάρχουν”, κράτος χρεοκοπίας και εκτάκτου ανάγκης, αντιμονοπωλιακό, αντιμνημονιακό και κοινωνικό κράτος, επιτελικό κράτος κ.ο.κ.

Σε καμία από αυτές τις περιόδους το Ελληνικό Κράτος δεν έπαψε να αποκαλύπτει σε κρίσιμες στιγμές του κοινωνικού ανταγωνισμού το πραγματικό του πρόσωπο. Διεφθαρμένο, ρουσφετολογικό, πελατειακό, λησταρχικό, εγκληματικό και Greek Mafia.

Ήταν ο Δεκέμβρης του 2008, οι πλατείες του ‘12, ο πάτος του Αιγαίου, και το έγκλημα στα Τέμπη που τράβηξαν με εκκωφαντικό τρόπο το χαλί της σαγηνευτικής απάτης όλων των προεκλογικών προσδιορισμών του κράτους.

Θα το πούμε για άλλη μια φορά: Το κράτος από την ουσία του δεν μεταλλάσσεται. Αντιθέτως, συσσωρεύει διαδοχικά την εμπειρία της προσταγής και ταυτόχρονα προσλαμβάνει ισχύ από όλες ανεξαιρέτως τις πολιτικές που επιδιώκουν την διαχείρισή του. Δεν καταλαμβάνεται αλλά καταλαμβάνει. Οι επίδοξοι διαχειριστές σε αυτή την πραγματικότητα μας καλούν να ανταποκριθούμε να συμμετέχουμε και να συνυπογράψουμε μέρα-μεσημέρι.

Όσο εξειδικεύεται η παραπάνω γενική οπτική στα επίδικα των κοινωνικών μετώπων τόσο η σαγήνη του ψέματος γίνεται πιο

επαίσχυντη. Και για του λόγου το αληθές ή για την άρση κάθε αντιπαράθεσης μεταξύ δεξιάς και αριστεράς -μεταξύ Ν. Δημοκρατίας και Σύριζα ή εν δυνάμει κομμάτων τύπου Σύριζα- αυτός επιβεβαιώνεται και από τα παρακάτω:

– **Φράχτης του Έβρου.** Ένα τείχος όπου διευρύνει τον υγρό τάφο του Αιγαίου για κάθε κατατρεγμένο και αποκλεισμένο αυτού του κόσμου. Αυτά τα 140.000 μέτρα λεπιδοφόρου συρματοπλέγματος αριστερά και δεξιά συναγωνίζονται να επεκτείνουν.

– **Εξορύξεις. Ενώ η El Dorado.** Συνεχίζει την καταστροφή στις Σκουριές με την άδεια της προηγούμενης κυβέρνησης, η μεγάλη ιδέα της γενίκευσης των εξορύξεων βρίσκει σε πλήρη συμφωνία την πλειοψηφία των κομμάτων από αριστερά-δεξιά .

– **Ενεργειακό-Ακρίβεια.** Το μόνο που μένει στους επίδοξους κυβερνητικούς είναι η διαχείριση της ενέργειας και της ακρίβειας και η τροφοδότηση των αποθηκευτικών χώρων των κερδοσκόπων με περισσότερη ενέργεια και κέρδη.

– **Εργασιακό.** Φρόντισαν με ιδιαίτερο ζήλο να εκτοπίσουν την Εργασία από κάθε παραγωγική δραστηριότητα, να την τεμαχίσουν-ελαστικοποιήσουν, να την μερικοποιήσουν και να την παραδώσουν στο εφοδιαστικό κεφάλαιο. Αυτή την Εργασία και με αυτούς τους όρους καλούνται να διαχειριστούν τα κυβερνητικά κόμματα.

– **Ανάπτυξη.** Επενδύσεις και ιδιωτικοποιήσεις συγκροτούν την μοναδική προοπτική για όλα ανεξαιρέτως τα κόμματα αφού έχουν ήδη φροντίσει να εντάξουν στο ΤΑΙΠΕΔ ότι είναι δυνατό να πουληθεί.

– **Καταστολή.** Η παρούσα κυβέρνηση ολοκλήρωσε ότι η προηγούμενη είχε αρχίσει σε επίπεδο καταλήψεων, διωγμών και κρατικής τρομοκρατίας και είναι έτοιμοι για νέα δολοφονική εξόρμηση σε μετανάστ(ρι)ες, ανέργους/ες αλλά και ενάντια στη νεολαία που θα βρουν σύντομα μπροστά τους.

Η πολιτική κατάσταση των από πάνω, μια κατάσταση Βαϊμάρης έλλειψης κάθε πολιτικού νοήματος και ενδιαφέροντος, την οποία βιώνουμε και είναι μόνο αυτό που φαίνεται και αυτό που η κοινωνία με την κυνική αποστασιοποίησή της καταγγέλλει. Είναι οι μόνες εκλογές τόσο αδιάφορες και άδειες από περιεχόμενο, νόημα και φυσική παρουσία, που από την επόμενη μέρα θα κυλήσουν τα πράγματα σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Αφού ακόμη και οι νικητές είναι προαποφασισμένοι σε αυτή την πιο μίζερη εκλογική διαδικασία από την μεταπολίτευση μέχρι σήμερα.

Αυτό, όμως, που σιγοβράζει είναι αυτό που θα κληθούν σύντομα οι κυβερνητικοί να αντιμετωπίσουν. Η νεολαία έχει αηδιάσει

βλέποντας το τείχος του αποκλεισμού μπροστά τους. Οι κατώτερες τάξεις δεν έχουν άλλα περιθώρια επιβίωσης, αλλά και η κοινωνία γενικότερα βρίσκεται σε κατάσταση μιας στιγμής πριν από την μεγάλη αποσυμπίεση.

Τα σύγχρονα κινήματα διεκδικούν το δημόσιο χώρο πέρα από κόμματα, συνδικάτα και παραδοσιακές δομές διαπραγμάτευσης και εμείς συντασσόμαστε με αυτή την προοπτική για ένα ελεύθερο, δημόσιο και κοινωνικό έδαφος πέρα από τις εκλογές.

Ήδη οι σύγχρονες εξεγέρσεις έχουν κάνει την εμφάνισή τους και σύντομα θα κληθούμε να απαντήσουμε αν και πως θα συμμετέχουμε σε αυτό που κοινωνική πλειοψηφία θα διεκδικήσει. Ας προετοιμαστούμε.

- ΟΥΤΕ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΤΕ ΥΠΟΤΑΓΗ
- ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

- ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑ

Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Ο Αγκάμπεν, ο Ζίζεκ και ο Ιός: Μία προσπάθεια αντιεξουσιαστικής σύνθεσης

Η συνθήκη του κορωνοϊού έχει, πλην όλων των άλλων, πυροδοτήσει μία ενδιαφέρουσα συζήτηση όσον αφορά το ευρύτερο πολιτικό πλαίσιο της διαχείρισης της πανδημίας από Κράτος και Κεφάλαιο. Ειδικότερα οι παρεμβάσεις του Τζόρτζιο Αγκάμπεν ήταν αυτές που προκάλεσαν την πλέον έντονη αντιπαράθεση. Η Βαβυλωνία έχει τοποθετηθεί επί του ζητήματος (εδώ και εδώ) όμως θεωρούμε πολύ σημαντικό να δίνουμε τον χώρο για την διεξαγωγή του διαλόγου αυτού.

του Πάνου Θεοδωρόπουλου

θα προσπεράσω το κομμάτι της περιγραφής του τι συμβαίνει γύρω μας, καθώς θα ήθελα να πιστεύω πως οι περισσότεροι έχουμε εξαντληθεί διαβάζοντας και ξαναδιαβάζοντας το ίδιο πράγμα από διαφορετικούς αρθρογράφους. Θα προσπεράσω επίσης το κομμάτι που αφορά στο τι έχει γίνει και στο τι θα έπρεπε να γίνει. Αυτά τα θέματα έχουμε ήδη καλυφθεί εκτενώς και αυτή η κάλυψη θα συνεχιστεί κατά τους επόμενους μήνες. Και προφανώς, ένα πρόχειρο διάβασμα στο Interregnum (η ιστοσελίδα που δημοσιεύτηκε το πρωτότυπο άρθρο ΣτΜ) είναι αρκετό να καταδείξει πόσο υποστηρίζουμε την δημιουργία διαφόρων δικτύων αλληλοβοήθειας, που έχουν ξεκινήσει να εξαπλώνονται σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο. Αντί αυτών, αντιστρέφοντας τον Μαρξ, θα ήθελα να εστιάσω στην ερμηνεία της τρέχουσας συγκυρίας όσον αφορά την κυβερνησιμότητα, τον κρατικό έλεγχο επί των ζών μας, την υπακοή, την υποκειμενικότητα και την αντίσταση. Ο μόνος λόγος που θέλω να αναλάβω αυτή την αποστολή είναι επειδή δεν νιώθω επαρκώς καλυμμένος από τις περισσότερες τοποθετήσεις που έχω διαβάσει. Για να το κάνω αυτό, θα ασχοληθώ σύντομα με τα επιχειρήματα του Αγκάμπεν σχετικά με την κατάσταση στην Ιταλία, θα περάσω στην απάντηση του Ζίζεκ και θα επιχειρήσω να εμπλακώ σε μία συζήτηση που αναπτύσσει αυτές τις προοπτικές από μία αντιεξουσιαστική θέση. Φυσικά, κανείς από αυτούς τους διανοητές δεν διαθέτει επακριβώς αντιεξουσιαστική προοπτική, αλλά οι λόγοι για τους οποίους εστιάζω σε αυτούς ευελπιστώ να γίνουν αντιληπτοί. Για λόγους κατανόησης, δεν θα εμπλακώ σε βαθιές ακαδημαϊκές/θεωρητικές αναλύσεις αλλά οι πηγές μου θα περιοριστούν σε συνεντεύξεις των δύο διανοητών.

Η αρχική συνέντευξη του Αγκάμπεν ήρθε στις 26 Φεβρουαρίου κι έκτοτε έχει επανέλθει για να εξηγήσει περαιτέρω την θέση του σε δυο φάσεις (διαθέσιμες εδώ και εδώ). Στις 26 Φεβρουαρίου, βασιζόμενος στις έως τότε διαθέσιμες πληροφορίες, αναφέρθηκε στην «υποτιθέμενη επιδημία» του κορωνοϊού, ο κίνδυνος του οποίου είχε υποτιμηθεί σοβαρά από τις δημοσιεύσεις του Εθνικού Κέντρου Ερευνών της Ιταλίας και αναρωτιούνταν: «Εάν αυτά είναι τα δεδομένα, γιατί λοιπόν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και οι αρμόδιες αρχές επιδιώκουν να εξαπλώνουν κλίμα πανικού

χρησιμοποιώντας επί της ουσίας την κατάσταση εξαίρεσης για ολόκληρες περιφέρειες που προκαλεί σημαντικούς περιορισμούς στην κινητικότητα και αναστέλλει τη φυσιολογική λειτουργία στην καθημερινή ζωή και στην εργασία;» Δεδομένης της αισθητής δυσαναλογίας ανάμεσα στις διαθέσιμες πληροφορίες και την ανταπόκριση του ιταλικού κράτους, υποστήριξε πως για μια ακόμη φορά γινόμασταν αυτόπτες μάρτυρες «της αυξητική τάση να χρησιμοποιείται η κατάσταση εξαίρεσης ως κανονικότητα προτύπου διακυβέρνησης». Στην συνέχεια συνέκρινε τον COVID-19 με την «φυσιολογική γρίπη» καταλήγοντας πως τα κρατικά μέτρα και η κοινωνική ανταπόκριση που αναδύθηκαν υπό το πρόσχημα αυτής της «γρίπης» σηματοδοτούν μία αυξανόμενα εξουσιαστική κυβερνητική στροφή, όπου η ελευθερία περιορίζεται «στο όνομα μίας επιθυμίας για ασφάλεια και έχει προκληθεί από τις ίδιες τις κυβερνήσεις που τώρα παρεμβαίνουν για να την ικανοποιήσουν». Κυρίως, μίλησε για το κυρίαρχο κλίμα φόβου που ενθαρρύνεται στις κοινωνίες (φόβος απέναντι στην τρομοκρατία, την ανεργία, την κλιματική αλλαγή κλπ) ο οποίος χρησιμοποιείται από τα κράτη για να νομιμοποιήσουν αυταρχικές παρεμβάσεις στην ίδια την υφή της καθημερινής κοινωνικής ύπαρξης.

Τα πολύ συνοπτικά σχόλια του Αγκάμπεν προκάλεσαν μία έκρηξη κριτικής από όλες τις πτέρυγες του πολιτικού φάσματος. Όσο διασκεδαστικό κι αν μπορεί να είναι το να εξετάσουμε το εύρος της πολυπλοκότητας των αντιδράσεων, το πιο σημαντικό εδώ, για τους σκοπούς του άρθρου, είναι η ουσία. Η οποία κατά την γνώμη μου εντοπίζεται διαυγέστερα στην απάντηση του Ζίζεκ γιατί συγχωνεύει κριτικές τόσο από τα αριστερά όσο και από τα δεξιά, παράλληλα προτάσσοντας κάποιες πρωτότυπες και διεισδυτικές δικές του προοπτικές. Δεν είμαι οπαδός του Ζίζεκ, αλλά θα χρησιμοποιήσω διάφορα στοιχεία από την απάντησή του σαν κομμάτια που συνεισφέρουν σε μία λεπτομερή ανάλυση της κατάστασης, ώστε να συνεχίσουμε έπειτα.

Αρχικά, είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε πως ο Ζίζεκ είχε το πλεονέκτημα της εκ των υστέρων γνώσης – η απάντησή του στον Αγκάμπεν δημοσιεύτηκε στις 16 Μαρτίου, και σε αυτή την φάση οι

διαθέσιμες πληροφορίες ήταν απείρως περισσότερες. Αυτό του επέτρεψε να κερδίσει μερικούς εύκολους πόντους διακωμωδώντας τις αφελείς δηλώσεις του Αγκάμπεν γύρω από την σοβαρότητα του ιού. Ωστόσο, σύντομα μετακινείται από αυτό και αναποδογυρίζει τον Αγκάμπεν. Ρωτάει: «Γιατί συμφέρει το κράτος να δημιουργήσει έναν τέτοιο πανικό, ο οποίος θα συνοδευτεί από δυσπιστία προς την κρατική ισχύ («Είναι αβοήθητοι, δεν κάνουν αρκετά..») και ο οποίος παρακωλύει την ομαλή αναπαραγωγή του κεφαλαίου; Είναι όντως προς το συμφέρον του κεφαλαίου και της κρατικής ισχύος να πυροδοτήσει μία παγκόσμια οικονομική κρίση ούτως ώστε να αναζωογονήσουν την κυριαρχία τους; Υπάρχουν καθαρά σημάδια πως όχι μόνο ο απλώς κόσμος, αλλά επίσης το κράτος το ίδιο τελεί υπό πανικό, έχοντας συναίσθηση της αδυναμίας του να ελέγξει την κατάσταση – είναι αυτά τα σημάδια απλώς ένα στρατήγημα;»

Αν εμείς, σαν αντικαπιταλιστές, δεχόμαστε πως μία από τις κυριότερες λειτουργίες του κράτους είναι η «ομαλή αναπαραγωγή του κεφαλαίου» και η ατελείωτη αναζήτηση της αύξησης των κερδών, είναι λογικό να απορούμε πως η παρούσα κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, με την επερχόμενη παγκόσμια οικονομική κατάρρευση, ωφελεί τους εξουσιαστές μας. Μία χοντροκομμένη ανάγνωση των θέσεων του Αγκάμπεν θα μπορούσε να καταδείξει πως το «σύστημα» αποδέχεται αυτά τα μέτρα σαν προσωρινά προσκόμματα που θα διασφαλίσουν την μελλοντική ομαλή αναπαραγωγή του κεφαλαίου, αλλά αυτή της ανάγνωσης διαφεύγει ένα σημείο – κλειδί: σε προγενέστερες περιστάσεις ραγδαίας επέκτασης του κυβερνητικού ελέγχου, με εξαίρεση πολέμους στο εσωτερικό, έχουν καταφέρει να περάσουν επιτυχημένα τα μέτρα τους χωρίς γενικό σταμάτημα της οικονομίας (βλέπε για παράδειγμα το Patriot Act στις ΗΠΑ επί Μπους, την εφαρμογή των νομοθετημάτων για την τρομοκρατία το Ηνωμένο Βασίλειο, συμπεριλαμβανομένου του PREVENT, ή τα πειράματα της Σχολής του Σικάγο στην Χιλή).

Ο Ζίζεκ συνεχίζει υποστηρίζοντας πως τα τρέχοντα κυβερνητικά μέτρα δεν θα έπρεπε να αντιμετωπίζονται με μία κλασσική

Φουκοϊκή προοπτική η οποία αναζητά συνεχώς νέους τρόπους με τους οποίους οι τεχνολογίες της διακυβέρνησης προσπαθούν να περιορίσουν ή να κατευθύνουν την ελευθερία και τις επιθυμίες μας. Γράφει πως η θέση του Αγκάμπεν είναι «η ακραία εκδοχή μίας διαδεδομένης αριστεριστικής τάσης ανάγνωσης του «υπερβολικού πανικού», που προκλήθηκε από την διάδοση του ιού, σαν ένα μείγμα εξουσιαστικής εξάσκησης κοινωνικού ελέγχου με στοιχεία ξεκάθαρα ρατσισμού («Ρίχ'τε τα την φύση ή την Κίνα»)

Σημειώνει πως, αντίθετα με τις απόψεις του Αγκάμπεν περί περιορισμού της ελευθερίας, νέες μορφές αλληλεγγύης αναδύθηκαν. Αναγνωρίζει μία ανανεωμένη τάση από τις μάζες για κριτική των κυβερνήσεων τους. Επίσης αναγνωρίζει τις πιθανότητες που εμφανίζονται για μία εγκατάλειψη του εθνικιστικού απομονωτισμού προς ένα πιο παγκόσμιο, και στραμμένο προς την αλληλεγγύη πλαίσιο, εξαιτίας των κοινών κινδύνων που όλοι αντιμετωπίζουμε (ο απόηχος του Ούλριχ Μπεκ εδώ είναι σημαντικός και θα τον ξαναδούμε παρακάτω). Βασισμένος στην άποψή του πως, αντί της επιστροφής στην κανονικότητα ή απλά στην ανάλυση της πραγματικότητας μέσω των «κανονικών» πλαισίων αναφοράς, «θα πρέπει να αλλάξουμε εντελώς την στάση μας απέναντι στην ζωή», εστιάζει στις επακόλουθες πιθανότητες που βλέπει πως έχουν την δυνατότητα να οδηγήσουν σε έναν «αναφευρημένο Κομμουνισμό» στον οποίο η αμοιβαία αλληλεξάρτηση είναι νομικά και θεσμικά κατοχυρωμένη σε παγκόσμια κλίμακα. Αυτά είναι τα σημεία των επιχειρημάτων στα οποία θα εστιάσω για μία πιο ενδελεχή εξέταση, προτείνω το πρωτότυπο άρθρο.

Μία μέρα μετά, ο Αγκάμπεν απάντησε. Ξεκαθάρισε πως ο σκοπός του δεν ήταν να μπει «στις συζητήσεις μεταξύ των επιστημόνων σχετικά με την επιδημία. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι οι εξαιρετικά σοβαρές ηθικές και πολιτικές επιπτώσεις που προκύπτουν». Επανελάβε την προειδοποίησή του σχετικά με την διογκωμένη τάση των κοινωνιών μας να κατευθύνονται από κοινά συναισθήματα όπως ο φόβος και το άγχος. Με όρους

αλληλοσυσχέτισης, υποστηρίζει πως η παρούσα κρίση επιδείνωσε την τάση μας να βλέπουμε ο ένας τον άλλον με καχυποψία, διαρρηγνύοντας τους όποιους (ήδη φθαρμένους) δεσμούς αμοιβαιότητας και αλληλεγγύης: «Οι άλλοι άνθρωποι, όπως ακριβώς η πανώλη που περιγράφεται από τον Manzoni στο μυθιστόρημά του *Οι Αρραβωνιασμένοι*, δεν είναι τίποτα άλλο παρά φορείς της μόλυνσης, οι οποίοι πρέπει να παραμείνουν σε μια απόσταση το λιγότερο του ενός μέτρου». Στην συνέχεια επεξήγησε αυτό που είναι, κατά τη γνώμη μου, το πιο σημαντικό σημείο: «Οι άνθρωποι έχουν τόσο πολύ εξοικειωθεί να ζουν σε μια κατάσταση μόνιμης κρίσης που δεν φαίνεται να αντιλαμβάνονται ότι η ζωή τους έχει μειωθεί στο επίπεδο μιας καθαρά βιολογικής συνθήκης, και ότι έχει χάσει όχι μόνο την πολιτική της διάσταση, αλλά και οποιαδήποτε ανθρώπινη διάσταση. Μια κοινωνία η οποία ζει σε μια μόνιμη κατάσταση έκτακτης ανάγκης δεν μπορεί να αποτελεί μια ελεύθερη κοινωνία».

Στην πιο πρόσφατη παρέμβασή του προσέθεσε κάποιες λεπτομέρειες εξηγώντας πως, αντίθετα από το να αντιμετωπίζει τα μέτρα σαν κάποιου είδους διαβολική, άνωθεν συνομωσία, τα βλέπει σαν παραδείγματα «αντικειμενικών συνομωσιών» όπου η κατάσταση καθίσταται εκμεταλλεύσιμη από κυβερνήσεις που θέλουν να εισάγουν συγκεκριμένα μέτρα. Αυτή η στάση μοιάζει με την πρόσφατη παρέμβαση της Ναόμι Κλάιν, η οποία ωστόσο δεν έχει δεχτεί σε καμία περίπτωση την κριτική που δέχτηκε ο Αγκάμπεν. Αντί της επικέντρωσης στην παρούσα κατάσταση, που έχει ήδη καλυφθεί και αναλυθεί ευρύτατα, ο Αγκάμπεν επιλέγει να κατευθύνει τις ενέργειές του προς την πρόγνωση μελλοντικών προβληματικών πιθανοτήτων, οι οποίες εγγράφονται στο παρόν: «Αυτό που με απασχολεί δεν είναι μόνο το παρόν, αλλά επίσης τί θα έρθει μετά. Όπως ακριβώς οι πόλεμοι κληροδότησαν ειδεχθείς τεχνολογίες στην ειρήνη, κατά παρόμοιο τρόπο είναι πολύ πιθανόν πως οι κυβερνήσεις, μετά το τέλος της υγειονομικής κρίσης, θα επιζητήσουν να συνεχίσουν τα πειράματα που δεν έχουν ακόμη κατορθώσει να φέρουν εις πέρας: τα σχολεία και τα πανεπιστήμια κλείνουν και παραδίδονται μαθήματα μόνο διαδικτυακά, σταματάμε να συναθροιζόμαστε και να συζητάμε για

πολιτικούς ή πολιτιστικούς λόγους και απλώς ανταλλάσσουμε ψηφιακά μηνύματα, μηχανές αντικαθιστούν στο μέτρο του δυνατού κάθε επαφή – κάθε μετάδοση – ανάμεσα σε ανθρώπινες υπάρξεις.

Υπό μία έννοια, όμοια με την διάσημη συζήτηση ανάμεσα σε Φουκώ και Τσόμσκι, ο Ζίζεκ και ο Αγκάμπεν δεν συνομιλούν ακριβώς: μια πιο ακριβής περιγραφή θα ήταν πως τα επιχειρήματα των δύο είναι παράλληλα το ένα προς το άλλο: αναλύουν το ίδιο ζήτημα από εντελώς διαφορετικές προοπτικές, αξιοποιώντας τις δικές τους υφιστάμενες αναλύσεις και τροχιές, και δεν γίνεται να συναντηθούν ώστε να αντιπαρατεθούν (μια εκτενέστερη ανάλυση της συζήτησης είναι διαθέσιμη εδώ). Ενώ ο Ζίζεκ προτιμά να εστιάζει στις πιθανότητες που μπορεί να αναδυθούν από αυτή την αντικειμενικά νέα πραγματικότητα, ο Αγκάμπεν θέλει να διασφαλίσει πως οι κυβερνήσεις και το κεφάλαιο δεν θα καταφέρουν να εκμεταλλευτούν την τρέχουσα συνθήκη για να ψαλιδίσουν τις ήδη περιορισμένες ελευθερίες μας. Ο Ζίζεκ ορθά άσκησε κριτική στην αρχική αφέλεια του Αγκάμπεν: η πανδημία του κορωνοϊού προκάλεσε τεράστιο αριθμό θανάτων παγκοσμίως, έθεσε σε κίνδυνο τις ζωές επισφαλώς εργαζόμενων, μεγιστοποίησε τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι υγειονομικοί, και επιπλέον κατέδειξε την ευρύτερη βαρβαρότητα του νεοφιλελευθερισμού. Έχει δίκιο όταν ισχυρίζεται πως είναι οι προνομιούχοι εκείνοι που μπορούν να συνεχίσουν να ζουν «κανονικά», την ίδια ώρα που οι υπόλοιποι πρέπει να προσαρμοστούμε σε εντελώς διαφορετικές συνθήκες ύπαρξης.

Ωστόσο – κι εδώ είναι που πιστεύω πως οι κριτικές στον Αγκάμπεν είναι είτε μυωπικές είτε απλώς κακόβουλες – ο Αγκάμπεν **ποτέ δεν είπε πως πρέπει να συνεχίσουμε τις ζωές μας ωσάν να μην άλλαξε τίποτα**. Ουδέποτε είπε πως θα πρέπει να βγούμε στους δρόμους και όλο χαρά να φιλάμε ο ένας τον άλλον σε μία εορταστική διακήρυξη της ελευθερίας και της αυτονομίας μας από την εξουσία. Ο Αγκάμπεν προειδοποιεί σχετικά με την ανησυχητική πιθανότητα κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά της παρούσας κατάστασης εκτάκτου ανάγκης, να επεκταθούν πέραν των κρίσιμων μηνών που απαιτούνται για τον περιορισμού του ιού.

Αντίθετα με ότι τα περισσότερα μέσα και ηγέτες θέλουν να πιστεύουμε, η κοινωνική αποστασιοποίηση κάθε άλλο παρά νέο φαινόμενο είναι. Αυτό που είναι καινούργιο είναι η πρακτική της διάσταση.

Δεν είναι άραγε η φράση της Μάργκαρετ θάτσερ «δεν υπάρχει κοινωνία» η πλέον ακραία έκφραση κοινωνικής αποστασιοποίησης που μπορεί κάποιος να φανταστεί; Δεν είναι η λιτότητα η οικονομική έκφραση της κοινωνικής αποστασιοποίησης όταν οι κύριες δημόσιες υποδομές που επιτρέπουν την κοινωνικοποίηση, συμπεριλαμβανομένων των λεσχών, των βιβλιοθηκών, των γυμναστηρίων και των σχολείων, αποδεκατίζονται και κλείνουν;

Η κατάρρευση των κύριων θεσμών που, τα παλαιότερα χρόνια, έθρεφαν μία κάποια ομοιότητα με ένα πνεύμα κοινωνικότητας, συμπεριλαμβανομένου των συνδικάτων, είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της μεταμοντέρνας εποχής. Η ανάδυση του ατομικισμού και η ταυτόχρονη υποχώρηση των συλλογικών, ταξικών αφηγήσεων και αντιλήψεων του εαυτού, είναι θεμέλιος λίθος του νεοφιλελεύθερου εγχειρήματος που επιβάλλεται από κυβερνήσεις και εταιρίες σε όλο τον κόσμο. Αυτό το εγχείρημα, μαζί με πολλά που προηγήθηκαν, βασίζεται στην δημιουργία και μεγέθυνση διαχωρισμών μεταξύ των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων αυτών των φυλετικών, ταξικών, εθνικών, φύλου και πάει λέγοντας. Πράγματι, η ξεκάθαρη υποκρισία των σημερινών κυβερνήσεων απογυμνώνεται όταν κατηγορούν το άτομο για αντικοινωνικές συμπεριφορές, τις οποίες οι ίδιες κυβερνήσεις υπομονετικά ενθάρρυναν και καλλιέργησαν για τουλάχιστον τρεις γενεές!

Αυτό δεν είναι κάποιο νέο ή ιδιαίτερα ενδιαφέρον επιχείρημα, οπότε δεν θα επεκταθώ. Αυτό που θέλω κυρίως να τονίσω είναι πως ο Αγκάμπεν δεν βρίσκεται εκτός πλαισίου: προειδοποιεί πως η τάση για την διάλυση της αλληλεγγύης και της κοινότητας που προϋπήρχε της πανδημίας, πιθανότατα θα επεκταθεί κατά την διάρκεια αυτής και μετά το πέρας της, και πως οι κυβερνήσεις θα την εκμεταλλευτούν για να ενεργοποιήσουν μέτρα που θα τους δώσουν την δυνατότητα να προωθήσουν τους στόχους τους. Ναι, τα

κοινωνικά κινήματα πρέπει να επικεντρωθούν στα επείγοντα ζητήματα που βρίσκονται ενώπιον μας. Αυτά περιλαμβάνουν την στήριξη των εργαζομένων που έχασαν τις δουλειές τους, εργαζόμενους που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή και κάθε ευάλωτο άτομο που χρειάζεται βοήθεια που οι κρατικές δομές δεν παρέχουν. Ναι, πρέπει να τηρήσουμε την κοινωνική αποστασιοποίηση και την απομόνωση αν είναι δυνατόν, όσο διαρκεί η κρίσιμη φάση της πανδημίας. Και κυρίως, πρέπει να προσπαθήσουμε και να πολιτικοποιήσουμε υπάρχοντα παραδείγματα συλλογικές, κοινοτικής αλληλεγγύης ώστε να προσπαθήσουμε να υπερβούμε το συνολικό πλέγμα καταπίεσης των ζώων μας. Αυτό περιλαμβάνει την οργάνωση πρωτοβουλιών, την αναζήτηση νέων μεθόδων επικοινωνίας και συνεργασίας και συζήτησης για δράσεις όπως απεργίες, ενοικιοστάσια κλπ. Ωστόσο, δεν γίνεται να λησμονούμε πως ζούμε σε ένα κόσμο χτισμένο σε ανισότητες. Και πως τα Κράτη και οι περισσότεροι επίσημοι θεσμοί, εν τέλει υπηρετούν και προστατεύουν αυτές τις θεμελιώδεις ανισότητες.

Εκεί που τα επιχειρήματα του Ζίζεκ μπορούν να συγκριθούν με αυτά του Μπεκ και άλλων κοινωνιολόγων και οικονομολόγων των αρχών του 21^{ου} αιώνα, οι οποίοι υποστήριζαν ένα αφήγημα περί «θανάτου των τάξεων». Δεν υπάρχει χώρος εδώ για μία ενδελεχή έκθεση των διεισδυτικών και περίπλοκων επιχειρημάτων του Μπεκ και αναπόφευκτα θα δημιουργούνταν παρερμηνείες. Ωστόσο, αρκεί να πω πως ο Μπεκ υποστήριζε κατά βάση πως το κυρίαρχο μαρξιστικό ερμηνευτικό μοντέλο της ταξικής πάλη ήταν ξεπερασμένο· πίστευε πως η κοινωνία της παγκοσμιοποίησης του 21^{ου} αιώνα μπορούσε να αναλυθεί καλύτερα υπό το πρίσμα των «ρίσκων»: είμαστε όλοι εκτεθειμένοι σε διάφορα επίπεδα ρίσκου, συμπεριλαμβανομένου των πλουσίων. Επιπλέον πίστευε πως οι ταξικές ταυτότητες βρισκόταν σε υποχώρηση, καθώς η κοινωνική κινητικότητα και μια αλλαγή στην κοινωνική μάθηση είχαν σαν αποτέλεσμα μία αυξανόμενη μείωση του αριθμού των ανθρώπων που όριζαν την ταυτότητα τους βάση ενός συγκεκριμένου ταξικού υποβάθρου. Καθώς οι ταξικές ταυτότητες και οργανισμοί παράκμαζαν, άλλες, πιο ρευστές και ανοικτές ταυτότητες

αναδύονταν. Ο πολιτικός λόγος και η αντίσταση μετακινήθηκαν από τα εργοστάσια στα πιο ανοικτά, ταυτοτικά και/ή περιβαλλοντικά ζητήματα. Ο Μπεκ υποστηρίζει πως, από την περιβαλλοντική καταστροφή έως την τρομοκρατία, υπάρχουν απειλές που απειλούν τους πάντες ανεξαρτήτως τάξης, και τα οποία απαιτούν παγκόσμια συνεργασία υψηλής κλίμακας, ούτως ώστε να ξεπεραστούν.

Το πρόβλημα με αυτή την άποψη είναι πως, δυστυχώς, το ταξικό και τα υπόλοιπα συστήματα ιεράρχησης είναι ακόμη σημαντικές δυνάμεις που καθορίζουν την συλλογική μας πραγματικότητα, και η απόπειρα να τα αγνοήσουμε ή να «κάνουμε πάσο» χωρίς να τα αντιμετωπίσουμε, δεν μας παρέχει απαντήσεις. Όταν ο Ζίζεκ μιλάει για μία νέα, παγκοσμιοποιημένη εκδοχή του Κομμουνισμού, βασισμένη στην κατανόηση της συλλογικής μας αλληλεξάρτησης, αποφεύγει να αναφερθεί στους θεσμούς που θα επέτρεπαν αυτή την αλλαγή. Αυτό συμβαίνει καθώς μέχρι στιγμής τέτοιοι θεσμοί δεν υπάρχουν. Μία παγκοσμιοποιημένη Κομμουνιστική απάντηση στον ιό (και σε οτιδήποτε άλλο) θα απαιτούσε την παρουσία ήδη υπάρχοντων, αναπτυγμένων θεσμών που λειτουργούν με κομμουνιστικές, συλλογικές αρχές. Θα βασίζονταν σε κάποιου είδους μαζικού, ομοσπονδιακού δικτύου δομημένου στις αρχές του δημοκρατικού συνομοσπονδισμού ή άλλων παρόμοιων θεωριών. Ο ΠΟΥ, το ΔΝΤ, ο ΟΟΣΑ, η ΕΕ και το οποιοδήποτε Έθνος Κράτος **δεν ταιριάζει** σε καμία περίπτωση σε αυτή την περιγραφή. Για να είμαστε ακριβείς, οι συνθήκες για την ανάδυση, οργάνωση και παγίωση τέτοιων θεσμών έχουν από μόνες τους καταστεί αδύνατες (ή έχουν γίνει πολύ δύσκολες) από την άοριστη απαγόρευση των δημοσίων συναθροίσεων και παρόμοιων μέτρων: είναι πολύ πιο δύσκολο να καλλιεργήσεις την κοινότητα, την αλληλεγγύη και την συλλογική δράση μέσω του Facebook και του Zoom. Ο Αγκάμπεν από την άλλη πλευρά, βασίζει την θέση του σε υφιστάμενες πραγματικότητες και ιστορικές τροχιές αυτών των θεσμών. Το γεγονός πως τα επιχειρήματά του κάποιες φορές εκφράζονται με αφαιρετικό τρόπο και μία έλλειψη ενδελεχούς κατανόησης των αντικειμενικών δυσκολιών που περιβάλλουν την υπάρχουσα κατάσταση δεν σημαίνει ότι η συνολική του σκέψη θα πρέπει να

απορριφθεί.

Κάποιες από τις προειδοποιήσεις του Αγκάμπεν έχουν ήδη αρχίσει να εκδηλώνονται στη Βρετανία. Η ομάδα για πολιτικά δικαιώματα «Big Brother Watch» – πολύ μακριά από τους «ακραίους», «υπερβολικούς» αριστεριστές του Ζίζεκ – προειδοποιεί για τις ανησυχητικές εξελίξεις με ένα τρόπο που μοιάζει με μία λεπτομερή και συγκεκριμένη αντανάκλαση των απόψεων του Αγκάμπεν. Πιο συγκεκριμένα:

*«Το νομοσχέδιο παρέχει **απεριόριστές εξουσίες** για τον περιορισμό και έλεγχο ‘πιθανά μολυσμένων’ πολιτών **ακόμη και παιδιών** σε μη διευκρινισμένες δομές απομόνωσης υπό την απειλή ποινικών κυρώσεων. Θα μπορούσε να είναι ο καθένας μας. Παρέχει **σαρωτικές εξουσίες** για να διακόπτονται ακόμη και πολιτικές συνελεύσεις, κάτι το οποίο θα μπορούσε να **αποτρέψει την πιθανότητα δημόσιας διαμαρτυρίας απέναντι στο χέρι της εξουσίας** τους επόμενους μήνες.*

*«Αυτές οι επιβλητικές εξουσίες απαιτούν υπέρτατη προσοχή, τον εξονυχιστικό έλεγχο και όσο τον μικρότερο δυνατό χρονικό ορίζοντα. Πολλές από αυτές τις εξουσίες είναι **χωρίς προηγούμενο, ανεξήγητες και απλά αδικαιολόγητες**. Η διετής διάρκεια τη Νομοθετικής Πράξης δεν έχει δικαιολογηθεί και είναι εντελώς εκτός πλαισίου με τα υπάρχοντα νομικά κριτήρια για έκτακτες ρυθμίσεις.*

*«Δεν υπάρχει χρόνος για τους κοινοβουλευτικούς να παραιτηθούν από την από την ζωτική τους ευθύνη για εξονυχιστικό έλεγχο. Αυτές οι **ακραίες εξουσίες διακινδυνεύουν μία μόνιμη αναδιάρθρωση της σχέσης ανάμεσα σε πολίτες και κράτος**.*

*«Η κρίση απαιτεί το **κουράγιο και την συνεργασία του κοινού και όχι την ποινικοποίηση του**. Αυτά είναι τα πλέον **δρακόντεια μέτρα που έχουν προταθεί στην Βρετανία σε καιρό ειρήνης** και απαιτούν επείγουσα ανασκόπηση και αναδόμηση».*

Μετά από διαμαρτυρίες από διάφορες πλευρές, η διάρκεια του Νομοσχεδίου μειώθηκε από τα δύο χρόνια στους έξι μήνες και

τελικά ψηφίστηκε από το Βρετανικό κοινοβούλιο. Τα πρακτικά αποτελέσματα του γενικού κύματος μέτρων ασφάλειας που λαμβάνει χώρα, των οποίων το νομοσχέδιο είναι μία από τις εκφάνσεις του, έγιναν φανερά λίγες μέρες πριν, όταν μία γυναίκα που έβηξε πάνω σε αστυνομικό τιμωρήθηκε με τρίμηνη ποινή φυλάκισης. Αν κάποιος φυλακίζεται για ένα βήξιμο, τί σημαίνει αυτό για τις διαδηλώσεις και την άμεση δράση; Πως το παρόν συγκείμενο νομιμοποιεί μία αύξηση της κρατικής βίας; Πως επιτρέπει μία αύξουσα καταπίεση των αυτόνομων κινημάτων; Πως υπάρχουν ανισότητες και αδικίες διογκώνονται; Εν συντομία, πως μπορεί η παρούσα κρίση του κορωνοϊού να αξιοποιηθεί από τις αρχές για να προωθήσουν τους στόχους τους; Πως μπορεί να αξιοποιηθεί για να μας αποξενώσει και να μας διαχωρίσει από τους δικούς μας στόχους; Πως μπορούν οι κυβερνητικές πολιτικές να διαμορφώσουν και να ενισχύσουν υποκειμενικές συμπεριφορές, με το πρόσχημα πως προσπαθούν απλά να μας σώσουν απ' τους εαυτούς μας; Πως αντιδρούν οι άνθρωποι σε αυτές τις πολιτικές, δεδομένης της παρούσας κοινωνικοποίησής τους; Αυτό πάει πολύ πιο μακριά από τις επιδρομές για χαρτί υγείας. Περιστάσεις αντικοινωνικής, κανιβαλικής συμπεριφοράς έχουν καταγραφεί παντού και το απαισιόδοξο προαίσθημά μου είναι πως θα γίνουν όλο και πιο κυρίαρχες καθώς οι μέρες της καραντίνας θα προχωρούνε.

Ενώ είναι σημαντικό να ιεραρχούμε τις δραστηριότητες και τις κριτικές μας, είναι επίσης ζωτικό να μην υποκύψουμε στον καταιγισμό των μέσων και της «κοινής γνώμης», έναν καταιγισμό που σιωπηλά αποδέχεται μία σαρωτική κρατική παρέμβαση σε όλες τις εκφάνσεις της ύπαρξής μας. Είναι σημαντικό να κρατάμε κατά νου πως οι αποστάσεις, εκρήξεις και συγκρούσεις στο κοινωνικό πεδίο ήταν ήδη φανερές πριν ο κορωνοϊός αλλάξει τις ζωές μας για πάντα, και πως η κυρίαρχη κοινωνική τάση προς την αύξηση αυτών θα χειροτερέψει σαν αποτέλεσμα της πανδημίας. Όταν οι πλούσιοι απομακρύνθηκαν από τις τοπικές κοινωνίες μετακομίζοντας σε περιφραγμένες κοινότητες και προάστια, εμείς ήμαστε ακόμη παρόντες στις ζωές των άλλων ακόμα και εν μέσω τις γενικής παρακμής των συλλογικών μας φορέων. Συναντιόμασταν

σε κοινωνικά πλαίσια, οργανώναμε συλλογικές δράσεις (είτε πολιτικές είτε όχι) και συνυπήρχαμε σε μία βαθιά και αναπόδραστη κατάσταση αμοιβαιότητας. Κηλιδωνόταν από τον ατομικισμό, τον ρατσισμό, τον σεξισμό, τους μαλάκες κλπ αλλά ήταν πάντα γύρω μας και σχημάτιζε τις συνθήκες της καθημερινότητάς μας. Αυτό ακριβώς διακυβεύεται και αυτό μας ικετεύει ο Αγκάμπεν να υπερασπιστούμε,

Οπότε τι σημαίνει αυτό για τον αντιεξουσιαστικό/αναρχικό/αυτόνομο πολιτικό χώρο; Τα λίγα μου χρόνια στο κίνημα δεν μου παρέχουν την αυτοπεποίθηση ή την αναγκαία πείρα για να καταθέσω προγραμματικές δηλώσεις. Ωστόσο, θεωρώ ζωτικό πως οποιαδήποτε προτάγματα που εμφανίζονται να αποτελούν προϊόν λογικής εκτίμησης της κατάστασης. Αυτό απαιτεί τόσο μία αντίληψη των αντικειμενικών απαιτήσεων ενώπιον μας (κοινωνική αποστασιοποίηση, απομόνωση) αλλά και των ευρύτερων κοινωνικο-πολιτικών δυνάμεων που είναι σε κίνηση, και κυρίως, του πως η γλώσσα της κοινωνικής ευθύνης φαίνεται φιλική, και όχι αντιθετική, σε ευρύτερες πολιτικές κοινωνικού ελέγχου και εξουσίας. Το ένα δεν καθιστά το άλλο αδύνατο. Αυτή η παρέμβαση είναι μία μικρή προσπάθεια να μετακινήσουμε την ευρύτερη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στους κόλπους του κινήματος προς αυτή την κατεύθυνση.

Ο Συριακός Εμφύλιος, η Αντιεξουσιαστική Κριτική & τα Κουλουβάχατα της Ιστορίας

Στέφανος Μπατσής

Ας αρχίσουμε από μία παραδοχή. Τα γεγονότα του συριακού εμφυλίου πολέμου δεν αποτελούν έναν γόρδιο δεσμό που καλεί για

λύση το αμφίστομο ξίφος του αντιιμπεριαλισμού ή οι αντιδραστικές θεωρήσεις της γεωπολιτικής και γεωστρατηγικής ανάλυσης. Αντιθέτως, παραπέμπουν σ' ένα κουβάρι με πολλά νήματα, πολλές αφετηρίες και αβέβαιη ή και συχνά αμφίσημη κατάληξη για την ερμηνεία και την πολιτική σκέψη. Άλλωστε, η πυκνή αυτή επταετία εμφανίζει σημάδια αλλαγής παραδείγματος. Από την ίδια τη μικροφυσική και τεχνολογία του πολέμου έως την επιστροφή των σημασιών στα ελεύθερα καντόνια της Ροζάβα, τίποτα δεν μοιάζει γνώριμο και καμία βεβαιότητα δεν φαίνεται να μην μπορεί να γκρεμιστεί.

Η αμηχανία σημαντικών κομματιών της Αριστεράς και του ελευθεριακού χώρου μπροστά σε αυτή τη ρευστότητα αποτυπώνεται όλο και συχνότερα σε άτοπα και παραδοξολογίες. Παρατηρείται μεταξύ κραυγών για τη "Νίκη στα όπλα του συριακού στρατού" και στήριξης στον κοινό άξονα "Άσαντ, Ρωσίας, Ιράν και Χεζμπολάχ" αλλά και μιας πρακτορολογικής και συνωμοσιολογικής ρητορικής που, δυστυχώς, όλο και συχνότερα μας επιδεικνύει τον αντισημιτισμό της. Το κείμενο αυτό, επομένως, αλλά και η εκδήλωση που συνδιοργανώνεται με κεντρικό ομιλητή τον Ζόζεφ Ντάχερ* τοποθετούνται σε μια στιγμή που ο δημόσιος διάλογος εντός των αριστερών και ελευθεριακών μικροκόσμων τείνει να εκτροχιαστεί προς θέσεις ασυνεπείς με όσα θεωρητικά πρεσβεύουν οι φορείς τους.

Μια αναγκαία επίσκεψη στο 2011

Έχει την αξία του, θεωρώ, να διατρέξουμε ευσύνοπτα τα γεγονότα, καθότι οι κραυγές που υψώνονται, συνήθως με την ευκαιρία κάποιας νέας επέμβασης του ευρωατλαντικού άξονα, λειτουργούν αποπροσανατολιστικά, θέτοντας κι ένα καινούριο σημείο μηδέν, λες και ο πόλεμος στη Συρία δεν είναι μια επταετής πραγματικότητα, αλλά ξεκινά και σταματά συγχρονισμένος με τα αριστερά αντιαμερικανικά αντανεκλαστικά.

Πηγαίνοντας πίσω, στο 2011, θυμόμαστε τον αραβικό κόσμο να συγκλονίζεται από αυτό που οι δυτικοί δημοσιολογούντες ονόμασαν Αραβική Άνοιξη. Σε Τυνησία, Λιβύη, Αίγυπτο και Συρία

οι κοινωνίες βρίσκονται σε κίνηση. Διαδηλώσεις με δημοκρατικό και κοσμικό τόνο ενάντια στην αυταρχικότητα των καθεστώτων αλλά και στις σοβούσες κοινωνικές ανισότητες, που οδηγούν με γεωμετρική ταχύτητα μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού στην εξαθλίωση. Ας μην ξεχνάμε ότι του ξεσηκωμού στη Συρία έχει προηγηθεί μια παρατεταμένη περίοδος ξηρασίας, με αποτέλεσμα την εσωτερική μετανάστευση χιλιάδων αγροτών προς τα αστικά κέντρα, όπου αντιμετώπισαν συνθήκες απόλυτης φτωχοποίησης και αβεβαιότητας.

Ας μην ξεχνάμε, επίσης, ότι το καθεστώς Άσαντ αποτελούσε και αποτελεί μια κληρονομημένη δικτατορία, ένα αστυνομικό κράτος που αποκλείει τη διεύρυνση της πολιτικής συμμετοχής και τη συγκροτημένη άσκηση αντιπολίτευσης.

Ενώ στην Τυνησία και την Αίγυπτο οι δικτατορίες καταρρέουν χωρίς οι εξεγέρσεις να πάρουν το χαρακτήρα ένοπλης αντιπαράθεσης, στη Συρία ο Άσαντ είναι αποφασισμένος να διατηρήσει την εξουσία του με κάθε κόστος. Στις διεκδικήσεις για ελευθερία, δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη απαντά με συλλήψεις, δολοφονίες και βασανισμούς. Ο συριακός στρατός ανοίγει πυρ σε ειρηνικούς διαδηλωτές, η καταστολή των αντιφρονούντων γίνεται επικίνδυνα ασφυκτική και η σύγκρουση με το καθεστώς παίρνει γρήγορα τον δρόμο του εμφυλίου πολέμου, όταν ομάδες αντικαθεστωτικών απαντούν στη βία του συριακού κράτους.

Η κλιμάκωση είναι ραγδαία, με τις διαμαρτυρίες και τις συγκρούσεις να γενικεύονται και να αφορούν πλέον ολόκληρη τη χώρα. Οι εξεγερμένοι έχουν να αντιμετωπίσουν από τη μία πλευρά τη συριακή μηχανή θανάτου του Άσαντ κι από την άλλη τις τζιχαντιστικές ομάδες της Αλ Νούσρα και του Ισλαμικού Κράτους. Ο Άσαντ άλλωστε είναι αυτός που απελευθερώνει μαζικά τζιχαντιστές από τις συριακές φυλακές, οι οποίοι στρέφονται περισσότερο ενάντια στους αντικαθεστωτικούς και στους Κούρδους της Βόρειας Συρίας παρά στο ασαντικό καθεστώς.

Η προσπάθεια αυτοοργάνωσης των περιοχών που εγκαταλείπουν οι καθεστωτικοί παίρνει, έστω σε εμβρυακό και περιορισμένο βαθμό, σάρκα και οστά μέσω της ανάδυσης πλήθους τοπικών συμβουλίων, ωστόσο βρίσκεται πιεσμένη από τη φονταμενταλιστική ετερονομία του Ισλαμικού Κράτους και την αποφασιστικότητα του Άσαντ να μην αφήσει τίποτα όρθιο μέχρι την τελική επικράτηση. Η φρίκη και η βαρβαρότητα συνθέτουν τη νέα πραγματικότητα και μοιραία κάθε προσπάθεια χειραφέτησης αφυδατώνεται και σταδιακά ηττάται. Τελευταίος σταθμός αυτής της ήττας η πτώση του ελεύθερου Αφρίν ύστερα από την επιχείρηση “Κλάδος Ελιάς” του τουρκικού στρατού και την κυνική αδιαφορία της Δύσης.

Σιγά το νέο, αλλά το κράτος σκοτώνει

Ο λογαριασμός γράφει 600.000 νεκρούς και 5-6 εκατομμύρια εκτοπισμένους πρόσφυγες σε γειτονικά κράτη ή στην Ευρώπη, αλλά θα μένει ανοιχτός όσο η κρατική θανατοπολιτική αποτελεί τον κυρίαρχο τρόπο διαχείρισης. Αν κάτι έπρεπε να έχουμε διδαχτεί από τα γεγονότα του συριακού εμφυλίου, είναι ότι ο κρατισμός βάζει την ταφόπλακα σε κάθε προσπάθεια χειραφέτησης και επιχειρεί να γεμίσει κάθε κενό εξουσίας με ατσάλι και αίμα. Η τέχνη του να μην κυβερνάσαι από κάποια ετερόνομη εξουσία έρχεται αντιμέτωπη με την πύκνωση του κρατισμού, την ωμή επιβολή της βίας. Ως εκ τούτου, συνιστά αυτοκαταστροφή και ακρωτηριασμό της ελεύθερης σκέψης η παροχή αλληλεγγύης σε κρατικές οντότητες (“Νίκη στο συριακό στρατό”) ή η επιλογή μεταξύ των διαφορετικών κρατικών συμμαχιών (στήριξη στον “άξονα Συρίας, Ιράν, Ρωσίας, Χεζμπολάχ”).

Ο Άσαντ, με την αρωγή της Ρωσίας και περιφερειακών δυνάμεων, επιχειρεί το μακέλεμα κάθε εναπομείνουσας φωνής αντίστασης και αντιπολίτευσης, συχνά υπό το πρόσχημα του πολέμου ενάντια στον τζιχαντισμό. Είναι πασιφανές, σε όποιον θέλει να το δει, πως το καθεστώς δεν θα σταματήσει μέχρι να διασφαλίσει πλήρως τη θέση κυριαρχίας του όσο θάνατο κι εκτοπισμό κι αν χρειαστεί να παράξει. Η χρήση ή μη χρήση χημικών όπλων τη δεδομένη στιγμή συσκοτίζει τη συζήτηση, καθώς τα εγκλήματα του ασαντικού

καθεστώς έχουν τεκμηριωθεί επαρκώς μέσα στον χρόνο. Αυτό θα έπρεπε να είναι κάτι αδιαπραγμάτευτο κι από εκεί να εκκινεί κάθε συζήτηση περί απόδοσης ευθυνών.

Εντούτοις, δεν μας είναι άγνωστη και δεν παραγνωρίζουμε τη φύση και τη στόχευση της ευρωατλαντικής επέμβασης. Οι ΗΠΑ διεξάγουν σταθερά έναν πόλεμο δια αντιπροσώπων (proxy war) τόσο στη Μέση Ανατολή όσο και σε άλλες περιοχές, με αποτέλεσμα τη ζωνοποίηση μεγάλων περιοχών, την αποσταθεροποίηση των κεντρικών εξουσιών, όταν αυτές δεν τους είναι αρεστές, και εν τέλει τη δημιουργία αποτυχημένων κρατών (failed states). Μολονότι η πρόσφατη επέμβαση ΗΠΑ και συμμάχων στη Συρία, μετά τη χρήση χημικών όπλων από το καθεστώς Άσαντ, δύσκολα μπορεί να εγγραφεί σε ένα συνολικότερο σχέδιο και μάλλον αποτελεί περισσότερο ένα επικοινωνιακό εγχείρημα διάσωσης του αμερικανικού συμβολικού κεφαλαίου, η όλη αμερικανική στρατηγική δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνείας.

Οι ΗΠΑ, όπου δεν μπορούν οι ίδιες να επιβάλλουν την τάξη, προτιμούν το χάος και η πραγματικότητα δείχνει ότι δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να την επιβάλλουν, σε μία συνεχώς πιο σύνθετη και εύθραυστη διεθνή συγκυρία.

Στην ίδια ζώνη αμηχανίας δείχνουν να καρκινοβατούν και οι παραδοσιακοί Ευρωπαίοι σύμμαχοι των ΗΠΑ, ο σημασιακός πυρήνας των οποίων βρίσκεται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, με τις πολιτικές ελίτ να αδυνατούν να μεθερμηνεύσουν σε νέα σχήματα την απουσία νοήματος και τον αποπροσανατολισμό των δυτικών κοινωνιών. Ο δυτικοκεντρισμός τους πληγώθηκε αλλά και κινητοποιήθηκε, όταν το καμπανάκι του Ισλαμικού Κράτους ήχησε, ωστόσο ο τρόπος που οι παλιές αποικιακές δυνάμεις έχουν μάθει να διευθετούν τους λογαριασμούς τους σήμερα, μόνο ως προς το εσωτερικό τους μπορεί να λειτουργήσει κι αυτό αμφίβολα.

Εξάλλου, η συμμετοχή αφενός της Γαλλίας και της Αγγλίας κι αφετέρου του Ιράν, της Σ. Αραβίας και της Τουρκίας στις πολεμικές συρράξεις και στη συνεχώς ενεργή διαπραγμάτευση για

το μέλλον της περιοχής δεν μπορεί και δεν πρέπει να κατανοείται ως αποκλειστικά υποκινούμενη από τις μεγαλύτερες δυνάμεις των ΗΠΑ και της Ρωσίας, καθώς τα εν λόγω κράτη εκτυλίσσουν πολλαπλές στρατηγικές, και μάλιστα φαινομενικά αντιθετικές, κοιτώντας άλλοτε στο εσωτερικό και άλλοτε στο εξωτερικό τους.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η σύγκρουση στη Συρία αποκαλύπτει τη γυμνή φύση του κρατισμού και των διαφόρων σχεδίων διαχείρισης. Η πριμοδότηση σχεδίων αντίστασης στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση και στην επιστροφή στον προστατευτισμό του εθνοκρατισμού άπτονται, κατά τη γνώμη μου, της ιδεολογικής σύγκρουσης γύρω από τον συριακό εμφύλιο και συχνά οδηγούν τον διάλογο σε γόνιμα μονοπάτια. Ωστόσο, είναι απαράδεκτο για όσους επιθυμούν την κοινωνική απελευθέρωση να σιωπούν μπροστά στα εγκλήματα του Άσαντ και της Ρωσίας, να ταυτίζουν τις κοινωνίες με τους κρατικούς σχηματισμούς και να αποσιωπούν τις αντιπολιτευόμενες θέσεις και αντιστάσεις. Δυστυχώς οι φωνές αυτές, από ντροπαλές και χαμηλόφωνες, γίνονται σιγά-σιγά εκκωφαντικές και βρίσκουν όλο και βαθύτερο έρεισμα αφενός στα διάφορα αριστεριστικά αρτικόλεξα και αφετέρου σε τελούσες σε σύγχυση τάσεις του αναρχικού χώρου.

Τα κουλουβάχατα της ιστορίας

“Κανένα πολιτικό κόμμα, όποιο κι αν είναι το πρόγραμμά του, δεν μπορεί να αναλάβει αποτελεσματικά τη διεύθυνση του κράτους, χωρίς να γίνει εθνικό”

Μαξ Βέμπερ 1917

Η ιδεολογία του αντιιμπεριαλισμού λειτούργησε και λειτουργεί ως δίαυλος μέσα από τον οποίο η εθνική ιδεολογία εγγράφεται στο εσωτερικό των ριζοσπαστικών πολιτικών χώρων. Ως ιδεολογία που συχνά επικυριαρχεί του κομμουνιστικού ή αντικαπιταλιστικού στοιχείου εντός της αριστερής πολιτικής σκέψης, εγκλωβίζει τα υποκείμενα στα ασφυκτικά όρια του έθνους κράτους, οδηγώντας τα στη νομιμοποίηση αντιδραστικών καθεστώτων και κρατικών επιλογών.

Ο αντιιμπεριαλισμός πειθαρχεί και στοιβάζει τα υποκείμενα πίσω από κρατικές επιταγές κι αναδεικνύεται ως πρώτη τάξης όπλο στα χέρια του κρατισμού και μάλιστα υπό το πρόσχημα της αντίστασης, της υποστήριξης του αδύναμου έναντι του ισχυρού.

Ο πολιτικός διάλογος γύρω από τον συριακό εμφύλιο μας αποκαλύπτει τη φύση του αντιιμπεριαλισμού σε όλη της την καθαρότητα. Ο αντιιμπεριαλισμός βλέπει μόνο τα κράτη και τις κινήσεις τους πάνω σε μια πλανητική σκακιέρα, όπου οι κοινωνίες παρακολουθούν αμέτοχες και στάσιμες. Συναφώς, ο αντιιμπεριαλισμός παραβλέπει τόσο τις λαϊκές διαμαρτυρίες εντός της συριακής κοινωνικής πραγματικότητας όσο και το πείραμα διεύρυνσης της δημοκρατίας και της ελευθερίας στα καντόνια της Ροζάβα, εφόσον η ιστορική κίνηση δεν μπορεί παρά να ταυτίζεται με την κρατική πολιτική.

Παραπληρωματικός του αντιιμπεριαλισμού, ο αντιαμερικανισμός προσφέρει έναν εύπεπτο και φενακισμένο αντικαπιταλισμό για εθνική κατανάλωση. Σε έναν κόσμο όλο και πιο σύνθετο, όπου διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος ίσως χάνουν τη σημασία τους, ανακουφίζει αλλά και αδρανοποιεί τα πολιτικά αντανεκλαστικά μέσα από ένα απλουστευτικό και ολοποιητικό εξηγητικό σχήμα. Δυστυχώς όμως για την Αριστερά, η οποία μοιάζει να βρίσκεται σήμερα **στη λάθος πλευρά της ιστορίας**, από την ίδια ιδεολογική φαρέτρα αντλούν σε ολόκληρη τη Δύση και τα νέα μορφώματα της Δεξιάς, τα οποία δεν δυσκολεύονται καθόλου να προσαρμόσουν τον αντιιμπεριαλισμό και τον αντιαμερικανισμό στα μέτρα του εθνικισμού, της κλειστότητας και του υψώματος τειχών. Στα καθ' ημάς, άλλωστε, λίγος μόνο χρόνος έχει περάσει από τη συμπόρευση στα συλλαλητήρια για το Μακεδονικό μερίδας της Αριστεράς με την Άκρα Δεξιά.

Από την άλλη, η γλώσσα της γεωπολιτικής, η οποία συχνά παρεισφρέει και επιτονίζει αριστερές και ελευθεριακές αναλύσεις της πραγματικότητας στη Μέση Ανατολή, τις αφυδατώνει πολιτικά. Ας μην ξεχνάμε την καταγωγή και τις χρήσεις της γεωπολιτικής ανάλυσης, η οποία αποτελεί σταθερά ένα

ιδεολογικοποιημένο εργαλείο στα χέρια του κρατισμού για την επιβολή των διαφόρων σχεδιασμών του.

Τα κουλουβάχατα που δεν μαθαίνουν

Αντλώντας από τη διαπίστωση του Μαξ Βέμπερ, μπορούμε να σημειώσουμε πως μόνο η συνεπής κι ευθυτενής αντίσταση στον εθνοκρατισμό και η αποκάλυψη όσων παραγόντων συνθέτουν την ιδεολογία του μας ανοίγει την προοπτική της κατανόησης και διάσωσης δυνάμει επαναστατικών στοιχείων και δυναμικών εντός των κοινωνιών.

Ακόμη, απαιτείται η παραδοχή ότι τέτοιου είδους δυναμικές μπορούν να αναπτύσσονται αυτόνομα και αντιθετικά στους κρατικούς σχεδιασμούς. Το παράδειγμα της συριακής άνοιξης είναι μπροστά μας και είναι δηλωτικό για τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικές κινήσεις χάνουν την αυτονομία τους και υποτάσσονται σε άνωθεν σχεδιασμούς ως υποδεέστερες, εάν υιοθετήσουμε το πρίσμα του κρατισμού. Για τον ευρωατλαντικό άξονα και τη Ρωσία οι αγώνες των Σύρων κατέχουν δευτερεύουσα θέση σε σχέση με τον υποτιθέμενο πόλεμο ενάντια στην τζιχαντιστική τρομοκρατία, ενώ για την αντιιμπεριαλιστική Αριστερά είναι δευτερεύοντες σε σχέση με τον αγώνα της ενάντια στον ιμπεριαλισμό, ο οποίος δεν μπορεί παρά να ασκείται μόνο από τη Δύση και τους συμμάχους της.

Η λογική αυτή είναι στη βάση της πατερναλιστικής και δυτικοκεντρικής και αποστερεί από τους Σύρους, αλλά και τους Κούρδους, τη δυνατότητα της αυτόνομης πολιτικής δράσης. Δεν είναι καθόλου τυχαίος ο τρόπος με τον οποίο η αντιιμπεριαλιστική Αριστερά παρουσιάζει τους Κούρδους της Ροζάβα ως αφελή υποκείμενα που είτε εξαπατήθηκαν είτε είναι βέβαιο πως θα εξαπατηθούν από την αμερικανική στρατηγική ευφυΐα. Η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος φυσικά είναι η εξύμνησή τους, όταν βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της αντίστασης ενάντια σε τζιχαντιστικές ομάδες και η εργαλειοποίηση του αγώνα τους. Εν ολίγοις, οι Κούρδοι είναι επαρκείς ως μαχητές και αντικείμενα του εξωτικού, δυτικού

βλέμματος αλλά σε καμία περίπτωση ως πολιτικά υποκείμενα που μπορούν να αυτενεργούν και να οργανώνουν τις ζωές τους χωρίς έξωθεν παρεμβάσεις. Διαφορετικά, η αγωνιστικότητά τους είναι θαυμαστή και παράγει συμβολικές εικόνες αντίστασης, αλλά οι αιτίες που οδηγούν σε αυτή τη μαχητικότητα και στον ένοπλο αγώνα συγκαλύπτονται κάτω από τη σκόνη της πρακτορολογίας.

Αντίστοιχα, σαφώς προβληματική είναι και η θέση που προτάσσει το δίπολο Άσαντ ή τζιχαντισμός, θεωρώντας προτιμότερη τη διατήρηση της στυγνής δικτατορίας του ασαντικού καθεστώτος παρά την ανάδυση και επικράτηση του ριζοσπαστικού Ισλάμ. Η ξεκάθαρα δυτικοκεντρική αυτή θέση, υποκρύπτει ρατσισμό και ισλαμοφοβία, θεωρώντας ουσιαστικά πως τα κράτη του μουσουλμανικού κόσμου στερούνται κάθε χειραφετητικής δυνατότητας, εγκλωβισμένα σε θρησκευτικούς αρχαϊσμούς. Επομένως, αναγκαστικά θα οργανώνουν την κοινωνική τους ζωή κάτω από μία δικτατορία ή κάποιο άλλο απολυταρχικό καθεστώς, που τουλάχιστον θα διατηρεί τους σκελετούς στη ντουλάπα.

Κι όμως, δεν υπήρξε ποτέ ιδανικότερη συγκυρία για να μάθουμε από τους πρόσφυγες. Είναι εδώ, μαζί μας, σ' ένα σωρό θαυμάσια εγχειρήματα και αποδεικνύουν καθημερινά αφενός την αυτονομία και την αυτενέργειά τους κι αφετέρου τον πλούτο που κουβαλάνε.

Είναι μαζί μας στην κατάληψη προσφύγων και μεταναστών της Νοταρά, στο City Plaza, στην κατάληψη του 5ου λυκείου, στους κοινούς αγώνες ενάντια στα κέντρα κράτησης. Πολλά κομμάτια του ριζοσπαστικού χώρου προσπάθησαν και προσπαθούν να μάθουν, ακόμη κι αν χρειάζεται να αναιρέσουν παλιότερες αντιλήψεις και βεβαιότητες. Άλλα κομμάτια επέλεξαν να απέχουν της ώσμωσης αυτής, είτε οχυρωμένα πίσω από τα κληρονομημένα σχήματα των επαναστατικών υποκειμένων, των κολασμένων και της θυματοποίησης των προσφύγων είτε βλέποντας πίσω απ' όλα τον Σόρος, τον αμερικανικό δάκτυλο και πανίσχυρα συμφέροντα που κινούν τα νήματα. Ο εγκλωβισμός των δεύτερων είναι τέτοιος κι έχει παράξει τέτοιας έντασης καχυποψία και συνωμοσιολογία που

αδυνατούν να δουν μια πραγματικότητα που εκτυλίσσεται μπροστά τους, με διαφάνεια και ανοιχτές πόρτες. Καθόλου τυχαίο που σε μεγάλο βαθμό οι φωνές αυτές ταυτίζονται με θέσεις της ελληνικής αντιιμπεριαλιστικής Αριστεράς.

Sic semper tyrannis

Η δραματική κατάσταση στη Συρία, η επαπειλούμενη επίθεση της Τουρκίας στα ελεύθερα καντόνια της Ροζάβα αλλά και η συνθετότητα ενός πολέμου που δεν μοιάζει με κανέναν προηγούμενο, απαιτούν την αντιεξουσιαστική κριτική και πράξη αιχμηρή και σε εγρήγορη. Η επίθεση στον πυρήνα του κρατισμού πρέπει να είναι συνεχής, να καταδεικνύει τα εγκλήματα του ασαντικού καθεστώτος αλλά και να αποκαλύπτει τους σχεδιασμούς του ευρωατλαντικού άξονα. Ακόμη, να τολμήσουμε τη σύγκρουση με όσες δυνάμεις αιχμαλωτίζουν με σκουριασμένα δεσμά την ελεύθερη σκέψη, αλλά, επίσης, να τολμήσουμε και να γκρεμίσουμε όσο είναι καιρός δικές μας βεβαιότητες, οι οποίες μας κρατάνε πίσω.

Η κριτική μας αυτή, επίκαιρη όσο ποτέ, οφείλει να διδάσκεται από το ταξίδι των προσφύγων και να είναι αλληλέγγυα εκεί όπου η ελευθερία αντεπιτίθεται, δηλαδή στο πείραμα δημοκρατικού συνομοσπονδισμού της Ροζάβα. Οι αυτοκυβερνούμενες, αμεσοδημοκρατικές περιοχές της Ροζάβα αποδεικνύουν πως το παιχνίδι κράτους και εξουσίας δεν είναι πάντα ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος και ότι οι κοινωνίες μπορούν να δημιουργούν χώρο ανάμεσα στις τεκτονικές πλάκες της καταπίεσης, έναν χώρο αυτονομίας και άσκησης της τέχνης του να μην κυβερνάσαι. Η δυνατότητα διεύρυνσης των ελευθεριακών χαρακτηριστικών αυτού του παραδείγματος και η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στους λαούς της περιοχής, ας αποτελέσει μια αισιόδοξη κατακλείδα σε μια σειρά απαισιόδοξων αλλά αναγκαίων συμπερασμάτων, με την ευχή να δούμε άμεσα το τσάκισμα των τυράννων.

* Το παρόν κείμενο γράφεται με αφορμή την εκδήλωση με τίτλο «Επανάσταση κι Αντεπανάσταση στη Συρία. Λαϊκός ξεσηκωμός και καταστολή από το καθεστώς Άσαντ. Ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί και η βαρβαρότητα του πολέμου», με κεντρικό ομιλητή τον Ζόζεφ Ντάχερ, Σύριο αγωνιστή, συγγραφέα και πανεπιστημιακό, στις 26/04/18, στην ΑΣΟΕΕ.

** Φωτογραφία: Ο πόλεμος στο Χαλέπι, 10.03.2017

Αποχή από τον Καλλικράτη – Αντιεξουσιαστική Εφημερίδα Βαβυλωνία

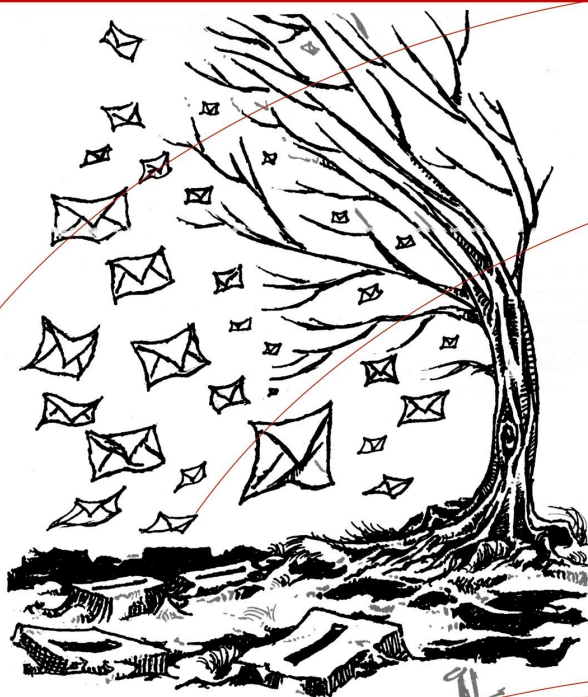
Εκδήλωση: Άμεση δημοκρατία-Τοπική αυτοθέσμιση
Η αποχή από τις εκλογές του Καλλικράτη.

Ομιλητές:

Γ. Οικονόμου (καθηγητής Πανεπιστημίου – Συγγραφέας)

Γ. Σταματόπουλος (δημοσιογράφος)

Ν. Ιωάννου (Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας)

ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

Άμεση δημοκρατία

ΕΚΔΗΛΩΣΗ- ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ομιλητές:

Γ. Οικονόμου

(καθηγητής Πανεπιστημίου - Συγγραφέας)

Γ. Σταματόπουλος

(δημοσιογράφος)

Ν. Ιωάννου

Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας

Τοπική αυτοθέσμιση

Νοσοτρος
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 66 - ΕΞΑΡΧΕΙΑ

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29
ΟΚΤΩΒΡΗ 20.00**

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ